

rek
ap fölött
latott

leteiket az arabok

teiknek bezárására. Jaf-
tják a lakosságot. Haifá-
kereskedő bezárta üzle-
azonban nyitva maradt
atok is dolgoznak. A fő-
sámi Omar mecsetben
ból proklamációt intézett
lyben felszólítja őket,
k fel a munkát és foly-
tevékenységüket.

zottságot alakítottak az
ok szigorú rendelkezései
egszervezése céljából.
en tettek ráltettek egy
megbeszítették. Allitog

divatban
ormékben
Ernő

es vezet.
Ferdinand 12. szám.
földi modellek.

Szenzációs premier!
YALY.
binson

onlítottak
mb alján

ott.
szétdobált káposztafeje-
rendőri bizottság ama-
ttenért tolvaj követte el
vall az a tény is, hogy a
am fedeztek fel dulako-
tolvaj a sipzó hallatára
revolverét. A tisztiorvos
a gölyő a szerencsétlen
lott, szétroncsolta a fő-
eresztül távozott a test-
eszkörü nyomozást indi-
ért pásztor gyilkosának

B SPORT

mégis leadott
enus!

enus 1:1 (1:0)
Uj Kelet tud.) Lapunk
k, hogy a Gloria—Ve-
és Bucurestiben, 1:0 ál-
és, és miatt félbemaradt
lezer néző előtt hétfőn
stiben a Venus pályán.
edik percében a Venus
erült a kiegyenlítő gólt
pontot megmenteni. A
e azonban így is meg-

lettelével a két csapat
ytatta a játékot, illetve
ott. A játék további fo-
két-gól esett.

Taxa postala
plătite in num.
No. 224713/929.

10. Telefon: 18-60. I
Havonta 110, negye
évre 600, egészévre
földre: Havonta 2,
félévre 12, egészévre
detések díjazás szerint. Az "UJ
KELET" a transilvaniai és banati
zsidóság egyetlen politikai napilap-
ja. Cikkeink utányomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.



UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.
Szerda 1937. október 6.
5698. ÉV. XX. ÉVF.
Ch. 1. 224. SZAM.

Goga Octavian bugyellárisa

Vasárnap délután jól kiszórakozták magukat a kisjenői parasztek. Goga Octavian, aki pártvezér korában sem tudott megszabadulni csapongó költői fantáziájától, újra elmesélte, hogy tizezer száma élnek Máramarosban a hamisított állampolgársági bizonyítvánnyal felszerelt zsidók. Honnan tudták a kisjenői parasztek azt, hogy Goga nem igazat mond, hanem mint jó költő, antiszemita Hári János-kodásokkal művel, amikor a máramarosi zsidókról írogat. A statisztika ugyan nem cseng olyan dallamosan, mint egy Goga-féle népdal, viszont lényegesen több benne az igazság és a prózai számokból kiderül, hogy Máramarosban nemhogy hatvanezer befurakodott zsidó lakna, hanem az összes zsidók, az őslakók és a befutakodottak együttvéve alig tesznek ki harmincezet. Szegény máramarosi zsidók, akik olyan nagyon fájnak Goga Octaviannak és akikkel most a kisjenői parasztekot annyira rémítette, dehog is veszik el a románok elől a kenyéret. Hiszen hónapok óta alig látnak kenyéret, többnyire puliszkát esznek Borsón és Visón, mint a nagyapjuk és a dédapjuk, akik éppugy, mint ők, fadöntő parasztek voltak a Priszlopon és a Pietroszon, vagy koldusként járták az országutakat.

De a máramarosi zsidók ocska legendáján kívül valami újat is kitalált Goga vasárnap-i költésbeszédében. Nem kevesebbet állított, mint azt, hogy míg a románok azzal voltak elfoglalva, hogy az egyesülésnek örvendjenek, a zsidók kilopták a bugyellárist a zsebközből. Szegény kisjenői parasztek bizonyára a megsajnálják kedves költőjüket, hogy a zsidók ilyen csunyán kilopták a bukszáat a zsebéből és most egy árva lej nélkül, füzfafernyával kell járja a falvakat, hogy elkésegeje ezt a szörnyű igazságtalanságot.

Miért ne hinnék az erdélyi parasztek ezt a nagy bánatot, hiszen ki van közülük abban a helyzetben, hogy megvehessen és elovasson egy egyszerű lexikont, amelyben meg van írva Goga Octaviannak élete folyása. Kis népek köztől nem szoktak anyagi javakban dúsak lenni, különösen a kisebbségi nemzetek köztől nem veti fel a jólét. Gogánál sem hányódtak a milliók az egyesülés előtt, versén kívül jórészt abból élt, hogy titkára volt az Asfának és cikkeket írt az erdélyi és bucaresti román lapokban.

Mihalache ez év májusában egy nagy népgyűlés előtt olyasmiket mondott Gogáról, hogy a háboru alatt beállt ugyan ünkenesnek a román hadsefége, de hamar megunt a dícsérséget, letette az uniforist és a nem éppen fajtiszta Blanc Arisztid pénzén elutazott üdülni Párizsba és a francia Rivierára. Végéreményben pívát ügy és nekünk igazán semmi közünk hozzá. Am úgy gyanítjuk, hogy Goga Octavian Párizsból az egyesülés táján nem túlságosan sok pénzzel érkezhetett haza Erdélybe és ha még is az egyesülésnek örvendett, a zsidók még ezt a kevés pénzt is kilopták volna bugyellárisából, honnan a csodából ma'ad még hárommilliója, hogy megvegye a csucsaí Ady-kastélyt? Ha egy közgazdasági lexikon lapjait forgatjuk, inkább úgy néz ki a dolog, mintha a zsidók kinyitották volna bugyellárisukat Goga Octavian előtt, nemhogy az övét vágták volna zsebre. Mert Goga Octavian jelenlegi részvénytartóinak az értéke kitesz vagy százmillió lejt. Hígyjék el a kisjenői parasztek, hogy kevés tolvaj borssai zsidónak van ekkora részvénykaptegye, igaz, hogy a kisjenői parasztek között sem sok ilyen kistérvényes akad.

A zsidók által megcsufolt és kifosztott Goga Octavian igazgatóságának elnöke a MICA aranybányának. Mint különböző vállalatok igazgatóságai tagja pedig évente körülbelül két-hárommillió lejt tantíemot és osztalékot nyugtáz az alábbi vállalatoknál:

- AUR RT.
 - UNIO VAGONGYAR.
 - NATIONALA NYOMDA RT. BUCURESTI.
 - AGRICOLA FONCIERA BIZTOSITO.
- Persze ez nem sok, mert ha zsidók annak idején meg nem lopják Gogát, vagy amint ő mondja az egész román népet, akkor ma bizonyára háromszor ennyi nagyvállalatnak volna az elnöke vagy vezérigazgatója. Nem

A hét végén szentesíti az uralkodó a parlament ülészakának elnapolásáról szóló dekrétumot

Az összes volt miniszterelnökök és pártvezérek résztvesznek a gyulafehérvári ünnepségeken

Bucuresti, okt. 5. (Az Uj Kelet tud.) Az uralkodó és Mihály vaida Tatarescu kíséretében ma résztvettek a breazai cserkészünnepségeken, majd délután Predealra utaztak. Szerdán Sepsiszentgyörgyre utazik az uralkodó és a trónörökös a strajer szervezetek felülvizsgálatára.

Féltálatos jelentés szerint Tatarescu miniszterelnök a hét végén szentesítés végett az uralkodó elé terjeszti a parlamenti ülészak egy hónappal való elnapolásáról szóló törvényrendeletet.

Ugyanezok szüleskörű előkészületek folynak a gyulafehérvári ünnepségekre, amelyeknek keretében fogják leleplezni Horia, Closca és Crisan manumentális szobráit. Az ünnepségekre meghívták az összes parlamentáris pártok elnökeit, a volt miniszterelnököket, számos magasrangú állami hivatalnokot és volt minisztert. A volt államtitkárok meghívása még bizonytalan. Pop Valér indítványára a meghívottak közül az első helyeket a volt miniszterelnököknek s a jelenlegi pártvezéreknek tartja fenn a kormány. A politikai pártok elnökei közül csak Cantacuzino tábornok, a Totul pentru Tara elnöke fog távolmaradni az ünnepségektől, beteg sége miatt.

A liberális párt H-csoportjának tagjai tegnap értekezletet tartottak, amelynek keretében Petre Ghiata tartott hosszabb politikai

expozét. Többek között rámutatott arra, hogy kedvezőtlen előjelek vezették be a liberális párt kormányzását, érve ezalatt Duca meggyilkolását és az ezután beállott zavarokat, de ezen kedvezőtlen előjelek ellenére is négy évig maradt uralkon a kormány. Ez a tény fényes igazolása annak a tekintélynek és bizalomnak, amelynek a Tatarescu-kormány örvendett.

Ghiata úgy véli, hogy némi összhangot kell teremteni a tekintély-uralom és az egyéni szabadság elvei között. A szélsőségesek fanatizmusával szemben — mondotta — a demokráciának a meggyőző erőt és a szó hatalmát kell szembeállítani. Ha a demokrácia határozott feleletet tud adni az idő ezen követelményeire, egy politikai rendszerét meg tudja menteni és a szélsőséges áramlatokat le tudja verni. A tözséden jegyzett nacionalizmusnak semmiképpen sincs létjogosultsága és a jobboldali alakulatok jövőjét sem szolgálja. A liberális párt nem él az erőszakkal, nem rágalmaz, nem emeli jogerőre és nem kovácsol felsőbb érvényű politikai érvet a fajgyűlöletből. A liberális párt olyan ipari, gazdasági és kulturális intézményeket támogat amelyek biztosítják a román elem előbbségét. Csak ezáltal mentesíthető a román társadalom olyan kísérletektől, amelyekért nagyon drága árat kell fizetni és csak ez adhat bizonyosságot létezésének.

A Zsidó Párt végrehajtó-bizottsága megkezdte a választási kampányt

Dr. Fischer Tivadar elnöki expozéja a Párt központi végrehajtó bizottságának ülésén

Bucuresti, október 5. A Zsidó Párt központi végrehajtóbizottsága ma értekezletet tartott a tartományi tagozatok reprezentánsainak részvételével. Dr. Fischer Tivadar, a Zsidó Párt elnöke, nagyszabású expozét tartott az ország zsidó lakosságának politikai és gazdasági helyzetéről, majd a külszöbön álló választások ügyével foglalkozott. A pártelnök rámutatott azokra a feladatokra, amelyek a választások kapcsán hárulnak a pártra és kijelentette, hogy a Zsidó Párt erőteljes választási kampányt és szervezőmunkát indít be.

Az elnök expozéja után a tartományi bizottságok kiküldöttjei terjesztették elő jelentéseiket és rámutattak arra, hogy az or-

szág minden részében a zsidó lakosság zart sorokban áll a Zsidó Párt mögött. Ezután számos határozatot hoztak a napirenden lévő kérdésekkel kapcsolatosan. A határozatok kiterjednek azokra az intézkedésekre, amelyek az aktuális politikai helyzet folytán válnak szükségessé, másfelől az általános választásokra való előkészületek igényeinek.

A központi tanács elhatározta többek között, hogy emlékiratokat fog intézni a kormány illetékes tényezőihez és intervenciókkal fog élni a zsidó lakosság súlyos helyzetének feltárása irányában. Elhatározták továbbá, hogy minden megyében kongresszusra hívják egybe a párttagozatokat.

mindenütt szokás ugyan, hogy költők közgazdasági tevékenységet folytassanak, de ha egy-egy költő részánja magát ilyesmire, akkor kiadósan csinálja.

Nos ezeknek a nagyvállalatoknak a részvényitkáját többnyire nem a kisjenői parasztek adták össze, jórészt külföldről csorogtak be a márkák, frankok, dollárok, pengők és egyéb valuták és ezekkel a valutákkal jöttek be azok az utleveles nemkívánatos idegenek, esetleg zsidók is, akikről annyit beszél Goga, holott olyan jól megérték egymást az igazgatósági üléseken a plús és báronszyékeken. De miért kell a máramarosi, vagy általában

erdélyi dolgozó zsidó kereskedőt, kispolgárt, intellektuelt szidni és azzal vádolni őket, hogy ellopják a románok pénzét, pusztán azért, mert némely külföldi zsidó olyan jól megtölte Goga Octavian bugyellárisát?

Nagyon szelímes és nagyon mulatságos operetteket tudna írni Goga Octavian ezzel a ragyogó fantáziával. A fagikus csak az, hogy ezekből az operettekből hiányzik a legfőbb kellék: a heppend. A kisjenői és többi román parasztek ugyanis komolyan veszik ezt a bohóckodást és előbb-több mi fizetjük meg ezeknek az izes vasárnap délutáni mulatságoknak a belépődíját. (j. f.)

VILAG TUKRE Sanghaj és Peking

Ugy élnek a nemzetközi ház lakói, mint az ostromolt ház lakosai. Már 1932-ben súlyos volt a helyzet, amikor a japán bombák közvetlenül a nemzetközi negyed szélén csaptak le, de akkor még a japánok nem érezték maguk mögött a horogkeresztű Németországot és jobban tartottak az angoloktól és franciáktól, mint ma. Ma azonban a nemzetközi negyed sem jelenti azt a biztonságot, mint azelőtt. Igaz, hogy még mindig többet ér, mint Csapej, a nemzetközi negyedhez kapcsolódó óriási kínai városrészt, mert különben nem törekednék tízezer kínai arra, hogy Csapejből a nemzetközi negyedbe jusson.

Pedig ha van város, amely történelmet és jelenkort egyesít magában, amelynek elpusztítása nemcsak az emberiség, nemcsak az emberi élet, hanem az emberi kultúra ellen irányuló bűn is — akkor ez Sanghaj, amely két hatalmas folyó egybeömlésénél épül. Itt csak fokozatok vannak. A Huang-pu akkora, mint a Duna, a Jang-cse-kiang sokkal, de sokkal hatalmasabb.

Három és félmillió ember lakik ebben a városban, alig kisebb, mint London és lakói közül alig 2 százalék az európai, a többi mind kínai és japán.

Mégis Európáé ennek a legnagyobb ázsiai városnak háromnegyedrészé és a kínaiak százai Csapej siktatorában tanyáznak. Persze vannak olyanok is, akik itt laknak a mi negyedeinkben és jobban érzik magukat az idegen közgazgatás alatt. Lehet, hogy ok nélkül, de bizonyos, hogy sokban igaza van a jószemű Egon Erwin Kischnek, akitnek erről a sanghaji nemzetközi közgazgatásról, amely egyben a fekvési és öptümcempészet zavartalansága fölött is örököl, megvan a maga lesújtó véleménye.

Az idegenek részére rendkívül hálás vadászterület Sanghaj. Nemcsak a Skodagyár ügynöke és nemcsak Bata utazója, hanem minden nagy angol, francia és német vállalkozás képviselője is itt van Sanghajban és valóságos rémtörténeteket mesélnek arról, hogy milyen eszközökkel versenyez egymással, például Krupp és Skoda a kínai fegyverszállítás körül. Mert Krupp két helyre szállít. Japánba és Kinába. Japán fél érzelmi és politikai okokból, Kinába pusztán pénzért. Persze, gondoskodik róla, hogy Kína a silányabb municiót és silányabb fegyvereket kapja. Ez a fegyverügynökök diplomáciája, amely szorosan illeszkedik a német külügyminisztérium távolkeleti játékához.

Az angolok sem hagyják magukat, annál kevésbé, mert hiszen 200 millió font tőkájük fekszik Kinában és ebből 160 millió Sanghajban. Ezért olyan ideges mostanában az angol követség. Sokszor úgy érezzük, hogy Európában vagyunk itt, az európai negyeden, mert az építésmód, a nyelv, az üzletek, az emberek mind-mind Európára emlékeztetnek.

Peking talán egyik legrégebbi kulturvárosa a világnak. Volt már kínai és tatáruralom alatt és hatszáz éven át állta az ostromot széles falával és bástyáival. A város ott terül el a mongol sivatag szélén és valóban csábítja a hódító idegent. Tele van palotákkal, gyönyörű függőkeretekkel, könyvtárakkal és épületekkel és olyan óriási a beolvastó hatása, hogy a legbarbárabb hódító is hamarosan beleesik a kínai porcellán, a bronz a költészet és a finom ételek imádatába.

Persze, ez csak a gazdagokra vonatkozik, mert Pekingben is mérhetetlen a nyomorúság, olyan, mint mindenütt Kinában és a keleti civilizáció legmagasabb csúcsa mellett a keleti tudatlanság legmélyén szenvednek a tömegek.

A város több városra oszlik és minden várost külön védőfal veszi körül. Az egyik a tatár város, amely a tatároknak emlékeztet. A másik a tilos város, amelyet a Ming-dinasztia épített és amely építészeti szempontból talán a legszebb. A harmadik a kínai város, ennek van a legsűrűbb népessége és ezen keresztül mennek az autombilok és karavánok a Góbi sivatag felé. Nyomorúság és gazdagság, selyemkötös és rongyok váltakoz-

mak az uccán, remek igazgyöngyörök és nemes féláragyöngyök készült csattok tartják össze az előkelő kínai nők kontyát és ugyanakkor piszkos madzagok fogják a kuli feleségeket ugyanolyan éfeketé hajját.

Van azután egy másik negyed is: a követségek negyede. Minden egyes épületet védőfal vesz körül és minden egyes épület előtt a követségek védőcsapatai tartanak őrséget. Itt angolok, ott japánok, amott franciák, hollandok, olasz gyarmati csapatok és német horogkeresztesek.

Es fenn a halmon ott van a Mennyei Temploma a maga kézkománcos tetejével. Fehér márványoltár terül el a szabadban. Előtte imádkozott évszázadokon keresztül a kínaiak császára. De most az oltárnál amerikai dzsessz játszik és az asszonyok foxtro-

tot táncolnak. Ez az a város, amely mindig először esett a hódítók áldozatául. Legutóbb a mandzsuk foglalták el 1841-ben és uralkodtak rajta egészen 1911-ig, amikor Puji császárt lemondásra kényszerítették. A mandzsuk ékesítették föl a várost minden széppel és a mandzsuk voltak azok, akik legjobban leigázták a kínaiakat.

Peking most elvesztette jelentőségét. A főváros már tulajdonképpen Nanking. Ott vannak a hivatalok és a hatóságok, sőt Peking nevet is változtatott: Peiping lett a neve. De azért megmaradt annak, ami volt, a kínai kultúra székhelyének és a kínai civilizáció legdrágább kincsesházának. Ha a japánok elfoglalják, úgy járnak vele, mint a mandzsuk. Ők vesznek el majd Pekingben és nem gyűrhetik maguk alá az évezredek kínai kultúra szellemiségét. (T. B.)

rad a választási komédia. Az üzemeket most új kényerrendszerrel szíjazzák hozzá erősebben a horogkeresztes párthoz. Az üzemben nem a bizalmi testület, hanem a pártvezetők főnöke, akit a párt nevez ki, lesz a legfőbb fórum. A munkáltató s a bizalmi testület tartozik követni a pártvezetők utasításait mindaddig, amíg ez a párt megbízásával rendelkezik.

A faszizmus a munkásság önálló gondolkodásának és cselekedetének minden nyilvánulására erőszakkal és kényerrendszerrel

kal felel. Az ellenzék gyöngesége és a szervezkedési lehetőség hiánya okozza, hogy a kényerrendszer szabályok megtörnek az ellenállást. Ezzel a hátrányos helyzettel annyival is inkább számolni kell, mert a nyersanyaghiány az üzemek nagyrésztben új helyzetet teremtett. Amíg a hadiparban mindaddig, amíg teljes erővel dolgoztak, támadókedvű volt a munkásság, ma attól tart, hogy elveszti munkahelyét. A konjunktúra mutatózó romlása tehát fegyver a faszizmus kezében a munkásság ellen.

A németországi nácik pénzelik a svájci antiszemita agitációt

Szenzációs fordulat a Leonhardt-perben

Basel, október 5. Leonhardt őrnagy, a svájci frontisták ismert vezére beperelte Loosie irót, aki azt a vádat olvasta fejére, hogy a Harmadik Birodalom pénzei politikai tevékenységét. A perben most rendkívül érdekes fordulat állott be. A vádlóból vádlott lett. A bíróságnak ugyan is leveleket mutattak be, amelyekből kitűnik, hogy Leonhardt és társai Ulrich

Fleischhauertől, a hírhedt erfurti nácivezértől és más nemzeti szociálista tényezőktől nagy összegeket kaptak a svájci antiszemita izgatások előmozdítására. Különösen a berni per idején, amikor Cion bölcseinek jegyzőkönyve ügyében folyt az izgasmas tárgyalás, kaptak nagy összegeket Németországból Leonhardték.

Növekvő elégedetlenség a német ipari munkásság köreiből

Egy bizalmas körlevél bizalmas megállapításai

Berlin, október 5. A német munkásság hangulata felel, sajnos, csak kevés megbízható bizonyíték van. Most azonban akadt egy olyan fontos okirat, amely egész világosan mutatja, hogy egy bizonyos idő óta megváltozott az üzemekben a hangulat. A Német Munkafront kurmarki kerületének „szigoruan bizalmas” körleveléről van szó. A körlevél a következő mondatokkal kezdődik: „A legkülönbözőbb üzemekből származó egyöntetű jelentések és megfigyelések szerint a munkásság között hangulatváltozás észlelhető, amely a nemzeti szociálista üzemi közösség szellemével összeegyeztethetetlen. Amíg eddig megállapítottuk, hogy a vezető- és a bizalmi tanács pa'ancsant, jelentéktelen kivételektől eltekintve, teljesítették, ma ezek föladataink elvégzésénél nehézségekbe ütköznek.”

A körlevélben igen behatóan ismertetnek három olyan nagyjüzeimi esetet, amelyek a korábbi szakszervezeti emberek befolyása alatt a munkásság hangulata megváltozott és a Munkafront parancsai ellen ellenzék keletkezett. A hangulatváltozást a körlevél a következőképpen jellemzi:

„Fokozatosan azonban hangulatváltozás volt észlelhető. Hírek röppentek föl, amelyek arra voltak alkalmasak, hogy az elnököt és a bizalmi tanácsot megintassák. A gyűléseknél eddig tapasztalt áldozatkészség alábbhagyott, az összejöveteleken s a gyűléseken való részvétel számottevően csökkent.

A körlevél a hangulatnak ezt a változását igen komolyan veszi és a következő végkövetkeztetést vonja le:

„A sajnos, igen nagyarányú anyagból válogatott példák elégségesek arra, hogy megmutassák azt az utat, amelyet szükszerűen követniünk kell. Minden üzemben, még ott is, ahol erre ebben a pillanatban látható ok nincsen, fokozott figyelem tanúsítandó. Bizonytalan jellemű, vagy gyanús munkásokat tevékenységükben és beszélgetéseikben szigoruan ellenőrizni kell, esetleg az üzemen kívül is. Eddigi magatartásukat s korábbi nézetüket szigoruan ellenőrizni kell.”

A munkások hangulatának ez a megváltozása egyrészt a szabadság hiányára, másrészt az életviszonyok megnehezülésére vezethető vissza. A horogkeresztes Németország bérkérdése jelenleg a második szakaszba érkezett. Az elsőtben Ley azt ígérte, hogy a né-

met munkás megkapja a maga „igazságos munkabéretét” és ezt az igazságos munkabéret alapos vizsgálatok után számítják ki és terjesztik ki az egész iparra. Ezt az ígéretet természetesen nem tartotta meg.

A múlt év elején a munkásság — már amennyire ezt a terror lehetővé tette — maga kezdett küzdelmet az igazságos munkabéretért és az egyre növekvő munkáltatói profitokra való tekintettel béremelést követelt. A rendszer gyanakodva és ellenségesen nézte ezt a mozgalmat, egy ideig azonban különleg várakozó állásponton volt. A múlt év vége óta azonban elhatározta, hogy ellenoffenzívába kezd. Ez indult meg néhány hónappal ezelőtt és ez a kérdés második szakasza. Jelenleg erőszakos módon szállnak szembe minden béremeléssel. Az egész sajtó ezt az álláspontot visszhangozza. Terboven, a legfontosabb rajna—westfáliai vidék tartományi vezetője a tartományi horogkeresztes napon a következőket mondotta:

„Mindenképp tisztában van azzal, hogy a jelenlegi társadalmi viszonyok nem azt a képet mutatják, amelyet a nemzeti szocializmus teljes értékű szocializmusnak tekint. A munkabérszintje az azonban a jelen pillanatban semmiképp sem szabad emelni.”

A munkabéremelés ellen beszélt Ley Hamburgban, Góbbels Wormsban és végül maga Hitler is.

Az az intelem, hogy a munkásság ne követeljen béremelést és az a fenyegetés, hogy ilyen béremelést semmi körülmények között nem adnak, csődöt mondott ott, ahol a kedvező konjunktúra a munkásságot nélkülözhetlenné tette és abba a helyzetbe hozta, hogy az államhatalom akarata ellenére is magasabb béreket érjen el. A faszizmus ezért új kényeszereszközökhöz folyamodott, megszüntette a legfontosabb iparokban, így a fémiparban a munkások szabad vándorlását és ezzel elvette a béremelés kivívásához szolgáló legjobb fegyvert, de el is árulta magát és a munkás ma már tudja, hogy a faszizma államhatalom nemcsak politikailag, de gazdaságilag is ellensége.

Az ebből eredő hangulatváltozás ellen újabb kényeszerrendszerrel követték. A faszizmus azt hitte, hogy azok a bizalmi testületek, amelyet ő ültetett a munkásság nyakára, jó eszközei a munkások megfékezésére. Közben azonban kiderült, hogy a bizalmi testületeknek sem tekintélyük, sem jelentőségük nincs. A két legutóbbi évben el is ma-

Még ma is Németországtól vásárol legtöbbet Palesztina

A román-palesztinai kereskedelmi forgalom növekedése

London, okt. 5. Az 1937-es gazdasági statisztikákból újabb kitűnik, hogy Palesztina legnagyobb szállítója: Németország. 1917 első hat hónapjában Palesztina Németországból importálta a legtöbb árut, mégpedig egymillió 308 ezer font értékben, míg Angliából csupán egymillió 222 ezer font értékű árut vett.

Németország viszont mindössze 98 ezer

font értékű árut vásárolt Palesztinából. Ugyanekkor megállapítható, hogy Palesztina és Románia között is emelkedett a kereskedelmi forgalom. 1936-ban Palesztina 510.758 font értékű árut importált Romániából, míg 1937-ben 686.564 font értékben. Románia viszont 1936-ban 53.266, 1937-ben 79.454 font értékű árut vásárolt Palesztinától.

Halállal fenyegette meg Max Auschnittot és kétmillió lejt akart kizsarolni tőle az „emberiség falanxja”

Csapidába ejtették a zsarolók egyikét?

BUCURESTI, október 5. Max Auschnitt, az ismert nagyiparos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen egyének ellen, akik halállal fenyegették meg, ha nem bocsátja rendelkezésükre az általuk követelt összeget. A fenyegető levelek névtelen írói az „emberiség falanxja” 1,800.000 lejt követeltek Auschnitttól és felszólították, hogy ezt az összeget egy csomagban helyezze el a szosszén megjelölt helyre. Auschnitt, miután jelentést tett az esetről a rendőrségnek, pénz helyett papírral tömött csomagot helyezett el a megjelölt helyre, mialatt a közelben rendőrök helyezkedtek el és állandó megfigyelés alatt tartották a környéket. Ma éjszaka valóban megjelent egy ember a kijelölt helyen és magához vette a csomagot. Az illetőt nyomban elfogták. Megállapítás nyert, hogy Alexe Dumitru kertésszel azonos, de tagadja, hogy bármi köze is volna az „emberiség falanxjához” és a fenyegető levelekhez. Azt állítja, hogy véletlenül észrevette a csomagot és kíváncsiságában felemelte azt.

Sztrájkba lépett száznegyvenhét varsói elemi iskola tanítótestülete

A lengyel tanítók egyesületének tisztviselői ellen indított kormányhajsza elleni tiltakozásul léptek sztrájkba a tanítók

Varsó, okt. 5. Száznegyvenhét varsói elemi iskola tanító 24 óra óta sztrájkba léptek a lengyel tanítók egyesületének hivatalnokaival való szolidaritásuk jeléül, akik öt napja megszállták az egyesület irodáit, tiltakozásképpen a működésük felülvizsgálatára kirendelt bizottság ellen. Az egyesület hiva-

ta'nokait ma reggel a rendőrség eltávolította az épületből. A hatóságok elkobozták mindazokat a napilapokat, amelyek az utóbbi napokban beszámoltak erről a sztrájkról. A varsói tanítótestület tagjai közül mindössze hárman utasították vissza a sztrájkolók-
kal való szolidaritást.

Tantalit Ltd

Mi a tantalit? Egy ritka fém, amely tulajdonrészt Ausztráliából származik s amelynek rendkívüli jelentősége van az iparban. Az ausztráliai tantalit-források egy érdekes és üzleti szellemű asszony kezében vannak, aki nagyszerű tehetsége folytán valóságos foga'ommá vált az ötödik világrészben.

Dr. Deborah Buller Murphy, így hívják ezt az asszonyt, Melbourneban lakik és az ügyvezető elnöke a Tantalit Ltd-nek. Mert a társaság részvényei teljesen az ő kezében vannak, praktikus értelemben, a világ csaknem összes tantalitjának ő a tulajdonosa. A tantalit, ez a csodafém, amely gyémántké-
mény, nem mágneses és olvadási pontja közel 3000 fok, igen nagy jelentőséggel bír mind a világító iparban. A tantalit-fény, amelyet Bo'ton és Feuerlein fedeztek fel

1904-ben, s amelyek egy cikk-cakk formában kifejlesztett tantal-fonal izzássa folytán jön létre, sokkal fényesebb és erősebb, mint a közönséges szenszálfénye. Ezenkívül az utóbbi időben, a tantalit a hadiparban is nagy szerephez jutott. A fegyverkezés minden ismert és ismeretlen területén felhasználják. Különösen a hosszú ágyúcsövek keményítésére. Nem csoda hát, hogy dr. Murry asszonyt nagy gazdagsággal áldotta meg a sors. Kora ifjúságától kezdve a bányászathoz tevékenykedett, ami azonban nem akadályozta meg abban, hogy a jogi ismereteit is vezéreszméjének a tantalitnak szolgálatába állítsa. A szakemberek vezérkarától körülveve, Mrs. Murphy most az angol hatóságokkal tárgyal, melyek meg akarják a társaságtól megszerezni a jogot, hogy befolyást gyakorolhassanak a ritka fém kitermelésének a tempójára.

STERN-féle ort. kóser vendéglő Nagyváradon
Str. N. Io'ga (volt Zöldő ucca) 19 Országszerte elismert kitűnő konyha, szolid árak, figyelemes kiszolgálás. Erdély vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. **בית הכסות. כשר.**

Senkisé tudja, hogy...
A finom franc...
Aztok az is, hogy az...
Némelyek eltagadják...
Vagy fogalmazzuk meg...
tagadják el, csak elhal...
on, utleveleken, szemé...
nyitványokon nincs rub...
ára. „Nem kérdik tőle...
om” — vonogtja a...
tatalember, akit erről...
intervjuvultunk s miny...
közös barátunkat, aki...
városában orvos és aki...
fősen cseng a neve, a...
zi német-francia kever...
paciensei. Ezek azok a...
vedett feltételek zsidó...
zért örülnek legjobban...
ráciának, hogy ebben a...
esetleg életük végéig...
hogy zsidók. Ezt az ő...
kelte Szomorj Dezső...
ben, amikor megírta,

A Szkelzansék és...
tudják, hogy melyik u...
templom, de a régi fru...
vagy a varsói Nalefk...
rőbb-nagyobb gettók é...
jomkipurra, mint a de

A Port Villetten tul...
pülölgép országutja me...
piac. Ezen a néven ti...
sibárusnegyed. A k...
buszszor is elérne ebb...
legben. Egész Európa...
bolhapiac. Van ott sta...
den portékája egy tör...
ny ócska, de nem an...
nyan szeg és rozsdás...
tek között az egész h...
ejt, s van olyan bódé...
kája — miniatür kínai...
omi aranytövmunka...
nyeg — lejben megér...
trága lim-lomok és ren...
vehetetlen törött kalit...
tük, s penészes tányér...
soló többnyire kis ke...
Dávid zsoldrainak dal...
francia nyelvet. Vasár...
ben van nyitva ez az o...
helyben Amerika, Hol...
műkereskedői turkálma...
azonban Párizs szegény...
gúnknak valami ócska...
használható szerszám...
tolkban ijesztő plakátok...
területi polgármester...
kermed a szegény zsidó

„Ebben az uccában...
esztálni” — hirdeti...
párizsi városi tanácsn...
cska kereskedelem irá...
nem lehet jó üzleteket...
ok és ócska ruhák bír...
napet erőszakkal behuz...
hat előtt a pesti Tele...
mentettek ki a zsidár...
egy bogaras angolt, a...
felhalmozott szemé...
teleaggatott párizsi b...
a kicsi lengyel zsidó...
lanul rongyai között, t...
ja a nagy jiddis újság...
varsói pogromról szól...
közben csak félszemé...
aki nem is vevő, hisze...
rások a szőnyegek, cs...
dás rézgertyatartók...
megy tovább, hogy va

Talán csak ma ideg...
cskás. Vasárnap dél...
előtt és hamarabb kel...
Már kora délután. P...
Jobbra, polgármesteri...
kás zsidónak megrem...
már tulokat matát...
megszólal:

— Szi vu vülé, ast...
sté lass steh, meine...
Ez az izes francia p...
lit már a Kol Nidre n...
a félelmetes este, az

JOMKIPPUR PÁRIZSBAN

Senkisé tudja, hogy hány zsidó él Párisban. A finom francia demokráciához tartozik az is, hogy az ujonnan jöttek közül némelyek eltagadják a zsidó voltukat. Vagy fogalmazzuk meg szelidebben: nem tagadják el, csak elhallgatják. Okmányon, utleveleken, személyazonossági bizonyítványokon nincs rubrika a vallás számára. „Nem kérlek tőlem, hát nem mondom” — vonogtatja a vállát az erdélyi hatalember, akit erről a kérdéstről meginterjúvultunk s mingyárt elmeséli, hogy közös barátunkat, aki Páris egyik külkereskedő orvos és akinek ideháza jó zsidósan cseng a neve, a rendelőjében elzárta német-francia keveréknek tisztelnek a paciensei. Ezek azok a Keleten sokat szentelt feltörekvő zsidó kispolgárok, akik azért örülnek legjobban a francia demokráciának, hogy ebben a derék fővárosban esetleg életük végéig nem derül ki róluk, hogy zsidók. Ezt az örömet már megénevelte Szomor Dezső is a Párisi Regényben, amikor megírta, hogy Párisban ér-

kezve, milyen nehezen bukkant rá a kis diákhotelben tulajdon unokaöccsére. Megkérdezte a szálloda tulajdonosnőjét, vajjon ott lakik-e Schlésinger ur, mire az asszonyság ráta a fejét, hogy ő senki Schlésingerről nem hallott életében. Akkor felírta Szomor a Schlésinger nevet egy szel papírra és átnyújtotta a madámnak.

— A moszjő Szklézanszé, persze, hogy itt lakik — kiáltott fel örvendve a szállodás asszony.

— Boldog ország — sóhajt fel emlékein elmerengve Szomor Dezső — ahol a Schlésingereket Szklézanszének hívják.

És még milyen boldogok lehetnek egy némely Bergerek, akiket Németországból, vagy magyar földről sodort el a szél a párisi bulvarokra. Odahaza az ilyen Berger, Ergerrel, meg Schossbergerrel együtt, antiszemita kuplékban játszott a címszeret, míg a Szajna partján Berzsé lett belőle. Jófejta francia arisztokrata családok viselik ott ezt a nevet.

A bolhapiac ünnepe előestéjén

A Szklézanszék és a Berzsék azt sem tudják, hogy melyik uccában van a zsidó templom, de a régi francia zsidó családok, vagy a varsói Nalefkiről áttelepedett apróbb-nagyobb gettók épügye készülődnek a jomkipurra, mint a dédapjuk.

A Port Villetten túl, a le Bourget-i repülőgép országútja mentén van a bolhapiac. Ezen a néven tisztelik Párisban a sibiriusnegyed. A kolozsvári ócskapiac szuszor is elférne ebben az óriási rengetegben. Egész Európa szemetesládája ez a bolhapiac. Van ott stand, amelynek minden portékája egy törött bányászlámpás, egy ócska, de nem antik harapófogó, néhány szeg és rozsdás sróf. Megér testvére közt és egész holmi vagy negyven éjt, s van olyan bódé, amelynek a portékája — miniatűr kínai pagoda, régi egyiptomi aranyötvösmunka, drága perzsa szőnyeg — lebben megér négyezer forintot is. E drága lim-lomok és reménytelenül használhatatlan törött kalitkák, ócska tollseprők, s penészes tányérok urai és parancsolói többnyire kis keleti zsidócskák, akik Dávid zsoltárainak dallamára cifrázzák a francia nyelvet. Vasárnap, hétfőn és kedden van nyitva ez az óriási szemetesláda, melyben Amerika, Hollandia, vagy India mulkerekedői turkálnak néha, többnyire azonban Páris szegényei keresgélnek maguknak valami ócska cafatot, vagy még használható szerszámot. A különös sikátóknak ijesztő plakátokat ragasztott ki a területi polgármester, amelyektől jégge dermed a szegény zsidó zsidó szíve.

„Ebben az uccában tilos a vevőket molesztálni” — hirdetik ezek a táblák. A párisi városi tanácsnak nincs érzéke az ócska kereskedelem iránt. Nem érti, hogy sem lehet jó üzleteket kötni a törött lábakok és ócska ruhák birodalmában, ha nem lehet erőszakkal behuzni a vevőt. Néhány nap előtt a pesti Teleki téren rendőrök bentettek ki a zsidócskák karmai közül egy bogaras angolt, aki sokáig turkált a felhalmozott szemétkben, a tilalomfakkal eléaggatott párisi bolhapiacban azonban a kicsi lengyel zsidó csak ül, csak ül szótlanul rongyai között, térdén kiterítve tartja a nagy jiddis ujságledőjét, amelyben a varsói pogromról szóló cikket olvassa, s közben csak félszemével pislant a vevőre, aki nem is vevő, hiszen már félórát kórtáskák a szőnyegek, csipkekendők és rozsdás rézgyertyatartók között és anélkül megy tovább, hogy valamit is venne.

Talán csak ma idegesebb egy kicsit az ócskás. Vasárnap délután van, jomkipur előtt és hamarabb kell bezárni a bódékat. Már kora délután. Polgármesteri tábla jobbra, polgármesteri tábla balra, az ócskás zsidónak megremeg a szája, amikor már tulsókat matat az egyik kliens és megszólal:

— Szi vu vulé, asté, szi nő vulé pá-zásté lass steh, meine szchajre.
Ez az izes francia panasz nagyon hasonlít már a Kol Nidre nigunjához. Közeledik a félelmetes este, az ócskapiac kiürül, az

apró zsidócskák elindulnak a kicsi, meg nagy zsinagógák felé.

A Rue de la Victoiron, Páris szívében van a Rotschild zsinagóga. Minden francia zsidó templom között a legnagyobb. Két emeleten futnak körbe a karzatok. Hatalmas faragott oszlopait és ultramarinkék, meg cinobervörösré festett üvegablakait a Cook turisták is megcsodálják, ám nem ez a csodálatos templom a legfőbb attrakció, hanem a sámesz, a templomszolga, aki őrt áll a kapu előtt, hogy senki ne mehessen illetéktelenül imádni az urat. Micsoda ember ez a sámesz, jó isten, legalább két méter magas, mint kiderül őrmester volt egykor az idegenlégióban, most templomszolga és dicsősége nagyobb, mintha a francia hadsereg kapitánya lenne. Fején fekete Napoleon-csákó, a gyászszuszárók viselnek nálunk ilyesfajta sapkát, csak hogy az ő sapkáját baloldalt a francia karkárda díszíti. Sem szakáll, sem bajusza nincsen ennek a derék templomszolgának, van azonban egy fekete frakkja, széles arany gombokkal, csattos térdnadrágja selyemből és fehér harsnyája, mint egy ancien regimből való francia márkának, nyakában tenyérnyi széles és félméter hosszú ezüstlánc, rajta hatalmas mogendovid. A kezében óriási és cifra pásztorbot, díszére válhatna a reimszi püspöknek, olyan méltóságjeljesen őrzi vele az imák birodalmát.

Ilyen talpig diszben dirigálja a Kolnidre forgalmát Erev Jomkipurkor ez az egyházi közlekedési rendőr. Azokat a finom francia zsidó urakat, akik az ünnep tiszteletére cilindert tettek a fejükre, de autóval érkeznek a kapu elé, egész az ajtóig kíséri. A jegynélküli szegény embereket felintja a második emeletre, az asszonyokat pedig az első karzatra dirigálja.

Hányféle zsidó fordul be a kapun. Előbb két francia generális jön, teljes diszben, széles piros lampszak díszíti a nadrágjukat. Utánuk parókás, fejkendő asszony, valahonnan Galiciából vetődhetett ide, nyomában piroszposztag, baszkcsapkás kis francia uccakölyök. Két kezét kihívóan a nadrágzsebébe dugja és el-elmaradozik. Az asszony már a lépcsőn áll, a fiu még a kapu előtt rugdossa a köveket, amikor rákiált:

— Kim á her, Jaszele.
— Purkoá maman? — kiáltja vissza az apró gamin.

Fiatal áramvonalas lány érkezik, olyan tip-top, mintha egy párisi divatlapból vágták volna ki, kezében miniatűr imakönyv. Livrés sofőr segít ki az autóból egy nagyon öreg urat, gomblyukában a becsületrend szalagja, fehér bajusza Clemenceaura emlékeztet. Civilek és egyenruhások jönnek egymásután, boyok, szállodaportások, autbusz-sofőrök és mindenrendű és rangú népek, akik franciául, németül, lengyelül és jiddisül beszélnek. Sokan, nagyon sokan magyarul, a pesti Dob uccából, s talán némelyik a kolozsvári Széchenyi térről.

A pap és a kántor már teljes diszben, a kórusgyerekek félig katolikus minisz-



Önnek biztosíték kell a tisztaságra nézve!

A NIVEA-fogpaszta a fogakat fénylően fehérre tartja, csiraölően hat, tökéletesen tisztá és kellemes ízű. A gyermekek reggel és este mégegy-szer olyan szívesen takarítják fogukat Nivea-fogpasztával. Ezeolyan olcsó!

Egy nagy tubus csak 24.- lei

tránsnak, félig operettbeli apródoknak öltözve várják, hogy az orgona belekezdjen a Kolnidre melódiájába, amely ma este egyszerre csendül fel a világ csaknem valamennyi városában.

A portugál zsidók temploma

Pár méterrel odébb, a portugál zsidók templomában más a kép. Ide szép szál, olajbarna arcú férfiak jönnek, villogó fekete bajszu torreadorok és éjfékete szemű, kreol asszonyok, drága hófehér velencei csipkekendő fedő tornyos fekete hajukat. Még a rabbinak is szénfekete a szakála. Valamennyien egykori donnok és duennák leszarmazottjai. Ősapjuk talán grand volt vagy püspöki jószágigazgató egykoron az ibériai félszigeten. Ők maguk selyemmel, vagy kávéval kereskednek a fény városában, de nemzedékeken keresztül megtartották nemesi méltóságukat és héber meg spanyol szavakkal kevert portugál nyelvüket, a ladínot. Ugy lépnek be a templomba, mint valami grófi palotába, délcegen és sudáran, mintha nem is kereskedők,

hanem lovagok volnának akiknek kard van az oldalán. Kezüikkel finom üdvözlést intenek a tóraszekrény felé és valamely olyan furcsa kiejtéssel morzsolgatják az imákat, hogy a templomokban legjárta-sabb lengyel zsidó is csak onnan tudná, hogy hol tartanak, hogy mikor fordulnak előre és mikor hátra a szolozsmák alatt.

Távolabb a perifériákon hazai képek, szakálás, pajeszés rabbi, kaftános zsidók verik a mellüket. Számukra nincs bulvar, nincs Páris, nincs kiállítás, éppen úgy kiáltanak bocsánatért és megváltásért a szabad Párisban, mint az orosz cárok alatt.

JAMBOR FERENC

„FEMINA”

Ertesíti az i. t. hölgyközönséget, hogy megérkeztek a legújabb bécsi és párisi őszi és téli női átmeneti, téli kabát és ruhamodelljei. Nagy választék iskolás-lányka kabátokban. Olcsó, szolid árak. CLUJ, Str. Memorandului 1.

H. G. Wells lekicsinyli Palesztina és a zsidók történelmi jelentőségét

Az angol közvélemény visszautasítja Wells érték-ítéletét

London, október 5. H. G. Wells, a világhírű angol író, aki már több ízben nyilatkozott egészen különös, szinte paradoxszerű formában a zsidókérdésről, újból véleményét nyilvánított a zsidó problémáról. A legnagyobb angol tudományos társaság, a „British Association” Nottinghamban megtartott kongresszusán, illetőleg annak neveléstudományi bizottságában hangzott el ez az újabb megnyilatkozása a nagy angol írónak. H. G. Wells, aki elnöke volt a kongresszusnak, a neveléstudományi bizottságban megnyitott előadást tartott, amelynek sok zsidó vonatkozása volt, amennyiben Wells állást foglalt az ellen, hogy a bibliai történelem bennefogaltassék az angol iskolák tantervében.

nagyobb szerepet, mint az átmeneti utat Egyiptomból Mezopotámiába. Van-e valamelyes okunk ma arra, hogy Palesztina multjának jelentőségét eltulozzuk? Semmi sem kezdődött ott és semmit sem dolgoztak ott ki. A biblia egész történelmi része ezen kis földszárv tényleges jelentőségének vad tulzásaival van tele. Nem volna-e már legfőbb ideje annak, hogy felismerjük azon események külső jelentéktelenségét, amelyekről a királyok könyve és a krónika beszél és hogy ne vezessük Judea történelmi fantáziáját, Júdeá történelmének tulhangsúlyozott dicsőítésével? Még, ha kívánatosnak is tartanók, hogy még egy nemzedéket megzavarjunk a tehermentés történetének, az özvöviznek, a kiválasztott népnek, stb. mítoszával — nincs idő az ilyesmire, époly kevéssé, mint ahogy Anglia összes királyai és királynői egészen használhatatlan történelmi számára sincs időnk... Vagy, vagy. Vagy világtörténelem, vagy zugtörténelem? Az emberiség története, vagy szüklátókörü dicsőítése az angoloknak és a zsidóknak?

A jeles tudósktól, egyetemi tanároktól és tanügyi szakemberektől álló fényes közönség előtt Wells kritizálta az angol iskolai nevelés alapjait, különösen képpen a tényanyagának a kiválasztását, vagy ahogy ő nevezi, a nevelés „informatív” részét. Többek között kifejtette, hogy ahhoz, hogy helyet teremtsenek fontosabb ismeretek számára ki kell küszöbölni a történelmi oktatásból az angol királyok „magán-afférait”, a Franciaországgal, Irországgal és Skóciával folytatott háborukat, stb., éppugy, mint ahogy „az agresszív patriotizmus” semmilyen formájának nincs helye a tantervben. Ezzel kapcsolatosan tette szóvá Wells a bibliai történelem kérdését.

Wells ezen megjegyzései érthető módon nagy vihart keltek az angol közvéleményben, ami lapokhoz intézett levelekben jutott kifejezésre. Emelelt viszont értékítéletét hatékonyan megdöntötték. Az exeteri püspök kifejtette többek között, hogy éppen két világnép közötti helyzetük ösztökélte Palesztina lakóit történelem-filozófiai gondolkodásra. Izrael és Júdeá megelőzte a többi népeket a „rossz” kérdésének felismerésében és prófétáik alatt megoldást találtak és olyan néppé lettek, amely képes volt egész létét kockára tenni az igazságos és a jószág eszméjéért.

— Mi a valóságos multról, a földi események nagyszerű kibontakozásáról beszélünk ifjúságunknak. De ezekben az eseményekben a kis Palesztina nem játszik

gyöngesége és a szerénye okozza, hogy a megtörök az ellenállás helyzetét annyival, mert a nyersanyag-nyelésében új helyzetet hadiparban mindaddig, hogy az utóbbi időkben, a támadókedvű a attól tart, hogy elkonjunkura mutatko-nyver a fasizmus kezd-ny.

vásárol

növekedése

rolt Palesztinából. apítható, hogy Paleszt is emelkedett a ke- 1936-ban Palesztina impotált Romániá- 3.564 font étékben. Ro- 53.266, 1937-ben ut vásárolt Palesztiná-

meg illió lejt az az

ikét?

riparos feljelentést nyegették meg, ha nyengető levelek itek Auschnittól és el a szosszén megrendőrségnek, pénz helyre, miatt a ott tartották a kör- ett helyen és magá- apítást nyert, hogy a köze is volna az ja, hogy véletlenül

záz- elemi ete

rt kormányhajsza tók

rendőrség eltávolított- hatóságok elkobozták okat, amelyek az utóbb- ak erről a sztrájkról. tagjai közül mindössz- k vissza a sztrájkőrök-

gy cikk-cakk formában zázása folytán jön és erősebb, mint a kö- re. Ezenkívül az utóbbi hadiparban is nagy egyvenkezés minden is- rületén felhasználják. ügyesövek keményíté- hogy dr. Murthy ass- ggal áldotta meg a kezdve a bányászatan- onban nem akadályoz- jogi ismereteit is ve- antatának szolgálatá- k vezérkarától körülvé- et az angol hatóságok- eg akarják a társaság- egy befolyást gyakorol- kitermelésének a tem-

on

כשרה. כשרה.

Rockefeller sötét szobája

Rockefeller, bár megmérhetetlen vagyonos volt, mégis szerette a patriarchális életet és még magas életkorban is nagy öröme telt benne, ha vállalatai személyzetét ő maga szerződtesse. Nemcsak a magasabb tisztviselőket idézte maga elé szerződésalkötés előtt, hanem a kishivatalnokokat és a legegyszerűbb munkaalkalmak igénylőit is. Először is a jelentkezők lélekjelenlétét és használhatóságát próbálta ki Rockefeller, amint pszichológus érdekes közleményeiben megírja. Rockefeller erősen hitte, hogy csálhatatlanul próbára tud tenni bárkit. Rockefeller szerződtesési metódusa Fronssard szerint nem volt híján némi kis naivitásnak. A Rockefeller szobája, amelyben a szerződteséseket végezte, zsugorított volt mindig lecsötétítve. Ez a mesterséges sötétség oly nagy homályt terjesztett a szobában, hogy Rockefeller majdnem teljesen a sötétben maradt, íróasztala mellett pedig függőnyel elrekesztve egy gépezetfele állt, amely által tetszése szerint igazgathatta a zsugorítókat; világosságot vagy sötétséget csinálhatott a szobában. Miközben aztán az állást kérő életkoráról, eredetéről, régebbi alkalmaztatásairól kérdeztette, hirtelen nagy világosságot csinált, amelyben az állást kereső arcvonásai egyszerre erősen megfigyelhetők voltak. Rockefeller úgy tartotta, hogy a vi-

lágossággal hirtelen elárasztott ember meglepődött arcvonásából pontos következtetéseket vonhat le az illető alkalmazhatóságára. De még ezzel sem elégedett meg az öreg multi milliomos, hanem más különböző fényhatásokkal árasztotta el az állást keresőket. Rockefeller boszorkányos masinája azonban nemcsak optikai hatásokra volt jó, hanem különböző akusztikai próbák elé állította a kérvényezőket. Rockefeller ezáltal akar meggyőződni az állást kereső lélekjelenlétéről, gyors felfogóképességéről, idegerezéről és minden egyébéről, ami a külön öregurat érdekelte. A tetszés szerint irányított gépezet menydörgést, hörgést, szuszogást és sok más fajta hangot adott ki magából. Aki nem készült el ezekre a különös hangokra és fényekre, méltán azt hihette volna, hogy a bolondok házába került. Természetesen azonban, hogy Rockefeller szerződtesési módszerei hamarosan ismertekké váltak és így a jelentkezők előre elkészültek a meglepetésekre. Fronssard azt is megírta, hogy ezek a pszichotechnikai vizsgálatok nem bizonyultak mindig célravezetőeknek. Rockefeller például egy állástkérőt, aki kitűnően kiállotta a vizsgát, bizalmi állásba helyeztet vállalatánál és a bizalmi ember egy év múlva tetemes summát sikasztott tőle.

KÖZGAZDASÁG

Adóbonokkal lesznek fizethetők a tavalyi adóhátralékok

Bucuresti, október 5. (Az Uj Kelet tud.) Október 31-ével lejár a régi kincstári követelések (arieratok) rendezéséről szóló törvény érvénye, amelyet a kormány nem szándékozik meghosszabbítani. Így tehát 1937 október 31-ike után a kincstárral szemben fennálló régebbi tartozások csak készpénzzel egyenlíthetők ki. Felmerül ezzel kapcsolatban annak a kérdése, hogy miképp fogják rendezni a még forgalomban lévő adó-bónokat? Az államkincstár összesen 2,977 millió lej összegű adóbont bocsátott ki. Ebből 750 millió lejt B. kibocsátása kötvények lejegyzésére fordítottak, míg 1722 millió

lej összegben régi adó-tartozásokat fizettek ki. Mintegy 500 millió lej értékű adóbón van tehát még forgalomban, amelynek beváltásáról a pénzügyminisztérium feladata gondoskodni. A kérdés megoldására csak két lehetőség van: vagy visszavásárolja a kincstár a következő években az adóbónokat, vagy megengedi, hogy ezeket az 1935-36 évi adóhátralékok rendezésére felhasználhassák. Hírek szerint a pénzügyminisztérium ez utóbbi megoldás elfogadása felé hajlik olyképpen, hogy a tavalyi költségvetési évre mutatkozó adóhátralékok 50 százalékban adóbonokkal lesznek fizethetők.

Rövid üzleti hírek

vállalat megszerezte egy pesti Lumichron Dr. Ebers el is távozott Clujról és a Magyar

Tutsek Ferenc torlai vaskereskedő korábban meghalt és cége most került törles alá. Most új céget jegyeztek be Tutsek Ferenc et Co. néven, melynek tagjai: Tutsek Ferenc, Tutsek Lajos és Tutsek Sándor. A céget Tutsek Ferenc egy másik taggal kollektive jegyzi. Bejegyzett tőke 150.000 lej.

A clujli betegsegelyző pénztár eddigi igazgatóját, Candraut vezérfelügyelővé nevezték ki és helyére Bucurestiből Pupese lett igazgatóként kinevezve.

Chemotechnica cégnevezéssel Clujon kereskedelmi társaság alakul, amelyben részt vesznek: Molnár János mérnök, Heczeg Ferenc és Weinberger Ella. Az új cég szabádmunka kihasználásával fog foglalkozni. A vállalat megszerezte egy budapesti Lumichron nevű szabadalom kihasználását, amely fényreklámok készítésére vonatkozik.

Asigurfarea Româneasca biztosító társaság Brasovban 24 millió lejes befektetéssel szállodát épített, melyben mozi, kávéház és vendéglői helyiségek is lesznek. A biztosító intézetnek Bucurestiben ARO név alatt mozgó céljaira szánt ingatlan van.

A clujli Vasöntőde és Gépgyár vezetésére ideiglenesen delegált dr. Ebers Kornél már korábban átadta a vállalat vezetését Vigyázó László újonnan kinevezett vezérigazgatónak. Dr. Ebers el is távozott Clujról és a Magyar

Gazdasági és Ipari, Kereskedelmi Rt. (Gikert) Dej október 9-re rendkívüli közgyűlést hívott egybe az alaptőkének 20 millió lejről 10 millió lejre való leszállítása ügyében.

Cziring Antal szigeti cipőkereskedő kényesszeregyezséget kért. Ajánl: 60%-ot három év alatti törlesztésre. A törvényszék a hitelezők határozatait szeptember 15-én tárgyalta.

Tizennégy lengyel börgyár egyesületbe tömörült, melynek célja a lengyel bőripar exporttevékenységének az előmozdítása, továbbá tervbe van véve az egységes nyersanyagbeszerzés, adóügyek közös elintézése, önálló vámügynökség felállítása, valamint az áru standardizálása. Az egyesület elnökségét egyelőre a bőriparosok szövetségének elnöke: Josef Pfeifer vette át.

Importul kolozsvári rövidtávú nagykereskedés kényesszeregyezséget kért. Ajánl: 60%-ot három év alatti törlesztésre. A törvényszék a hitelezők határozatait szeptember 15-én tárgyalta.

Societatea pentru Cultura si Industria Inuti cégnevezéssel egymillió lej alaptőkével új részvénytársaság alakult Bucurestiben, amely len és kender termelésével, feldolgozásával és értékesítésével foglalkozik. Az alapításban részt vesznek: I. Manolescu Strunga, dr Ernest Ene, ing. Traian Páruv, prof. I. N. Evlian, Av. C. Dragomireanu, ing. Flavian Baldoavin és Al. Perietzeanu-Buzău.

Renitex S. A. R. cégnevezéssel Bucurestiben egymillió lej alaptőkével új vállalat alakult textilipari képviselőket átvételére. Résztvevők: C. Florescu, Lucian Burehi, Marcus Gold, E. Vulcan, Gh. Bănescu, Gr. Ortenberg és A. Popescu.

Csököken a textiltfesték behozatal. Hivatalos statisztikai kimutatók szerint a román festékipport erősen visszaesett. Így az anilin festékipport 1935-ben még 270 millió lejre rugott, 1936-ban már csak 197 millió lejt tett ki. A rákövetkező 1936. év első felében pedig már csak 60 millió lejre rugott a román anilin festékipport összege, ami a megelőző évihez viszonyítva kerekén 50 százalékos visszaesést jelent. A németországi festékkészítmények még mindig dominálnak a román textiliparban, noha az I. G. Farbenindustrie kénytelen volt romániai vevőkre nézve egy részét átengedni az olasz, francia és svájci festékiparnak. Így 1935-ben 197 millió lejt festékipportból 163 millió esik Németországra, ami 83 százalékos jelent, míg az 1936. év első felében importált 60 millió lejt értékű külföldi anilinfestéknek már csak 70 százalékát szállította Németország 42 millió

Arlejtések

Utvezérigazgatóság, Bucuresti: November 10-én arlejtés a következő utépítési munkálatok kiadására: Iasi megyében Cristesti-Ungheeni között 9 kilométer ut építése 16 millió 800.000 lej előirányzat mellett. Caras megyében Cacova-Comoriste-Lătunasi között 15 kilométeren és Timis-Torontal megyében Jamul Mare és Lătunasi között 15 kilométeren utépítési munkálatok befejezése 23 millió előirányzattal. Piatra-Neamt és Bieaz között 24 kilométer ut építése 84 millió lej előirányzat mellett. A három utépítési munkálat értéke 124 millió lej. Az utépítési munkálatok kiadásától 1942. március 31-ig végzen-

Dr. Szinetárné
M^{me} ILLA
külföldi tanulmányutjára hazaérkezett.
KOZMETIKA
kezeléseit megkezdte.
Tanítványok kiképzése.
Cluj, P. M. Viteazul 39. I. em. Tel. 18-09.

dők el. Ugyannyi idő alatt fizetik ki a munkálatok elemlényét.
Gheorgheni városa: Október 16-án 620.496 lej értékű utkövezési munkálat kiadása.
Cluj VI. hadtest: Október 8-án árlejtés a garnizon csapattevékenységének szükségességének biztosítására.
Kikötők Autonóm Igazgatósága, Bucuresti: Október 30-án nagyobb mennyiségű vörösborsárgár és bronz beszerzése.
A'ad városa: Október 15-én a városi üzemek gépjainak és kazánjainak biztosítása. (Második árlejtés.)
Cluj egyetem: Október 15-én árlejtés az egyetemi könyvtár kondenzációs vezetékeinek kicserélésére. Előirányzat 580 ezer lej.
Ofadea városa: Október 12-én, 13-án, 15-én és 19-én árlejtés négy benzinállomás építésére és koncesszionálására.

Közeledésügyi minisztérium, Bucuresti: Október 12-én Orástie-Ardeu-Zlatna vonalautobuszforgalmának koncesszionálása. A vonal hossza 59 kilométer.
Közeledésügyi minisztérium, Bucuresti: Október 12-én árlejtés az Orsova-Bazias utvonali autobuszkoncessziójának kiadására. Az utvonali hosszúsága 129,2 kilométer.
CFR vezérigazgatósága, Bucuresti: Október 16-án 500 ezer kg főzött lenolaj, 200 ezer kg repceolaj, 10 ezer kg kenő repceolaj és 5000 kg nyers lenolaj beszerzése.
Vajdahunyadi állami vasbányák: Október 28-án 512.000 kg 4-es buzalszt beszerzése.
Hodosa de Ciuc község: Október 20-án oca 3175 köbméter fenyőfa eladása. Kiküldési ár 160 lej köbméterenként.
Timis-Torontal megyei prefektúra: Október 19-én 1900 1/2 tölgyrönk eladása. Kiküldési ár 715.717 lej.
Toplija község: Október 13-án 6748 köbméter fenyőanyag eladása.
Ca'pinis község (Alba megye): Október 28-án 257 hektár 5534 területű erdőes fenyőanyagának eladása. Kiküldési ár 3.495.105 lej.
Viseul de Sus község (Maramures megye): Október 7-én árlejtés 25 hektár területű erdőes fenyőanyagának eladására.

Az új
Dr. LENGYEL
SZANATÓRIUM
Cluj-Kolozsvár, Sr. Gojdu 3 A)
Románia legmodernebb gyógyintézete, nagy parktól körülvéve a város centrumában. Minden szobája teraszra nyílik, 300 m² tetőteráza van, ahol egész nap és az év bármelyik szakában nap- és légfürdőt lehet venni. Modernül berendezett műtőterem és szülőszoba. Minden szobában hideg és meleg folyóvíz. Vigyógyintézet. Bőrfürdő, amely krónikus bőrbántalmak, székrekedések, epe- és vesekövekkel kitűnő eredményeket ad. Electrotherapia; ultra rövidhullám és minden más villanykezelések. Modern Röntgen-berendezés. Laboratóriumok. A tetőterasz mirigygyerek kezelésére igen alkalmas és Romániában páratlan. Fogzó- és hiszokutak. Diétás konyha. Fertőző betegek kivül minden beteget felvesz. Üdülő- és lábadozó betegeknek is igen alkalmas. Mérsékelt díjazás.
Szabad orvos-választás
Az intézetnek rituális konyhája is van.

Megjelent!
Még mindig...
Barzilay István
novellás kötelet
10
novella
az erdélyi zsidóság életéről, ifjúságának problémáiról, chaluco-mozgalmának mozzanatairól. Az első erdélyi könyv, mely irodalmi formában tárja fel az erdélyi zsidó nép életét. Megrendelhető 100 lej előzetes beklidése ellenében (vidékre még 10 lej portóköltség) az Uj Kelet kiadóhivatalában.

„Francia határ védelme”
mondotta G
Gamelin tábornok főnöke, ma délelőttiban meglátogatta. Az üdvözlő beszéd szerkari főnök töltmondotta:
— Bizonyos, hogy a többi európai államok küzdenek, de azokat Franciaország sereg fölött rendeltudja bármikor megneki segítségére.
Lé
A Szojuz
Belgrád, október
Kormány igazgatósága
nyügyi és erdőmű
ügyi miniszterei
kat. Helyükbe a
történet: igazság
köz munkaugy: Sz
ügyi miniszter: K
zeti nevelésügy:
Vojko Csevertics,
tozláv Miletics. N
nélküli miniszter
niszterek közül eg

a
Goe

Ujabb buva
tartja izga
Kite
a s
inté

London, okt. 5.
dó hír szerint a Fő
re vonatkozó, Páriz
francia hármass egy
lyamán ratifikálják
hogy Olaszország m
di választát a spany
ban hozzáintézet fr
Mint Párizsból je
ügynökség, az össz
szasan foglalkoznak
notkozó francia-an
olasz válasszal. A
oliasz válasz nem le
Azt sem szabad hír
egyszerű elfogadás
látszik, hogy fasisz
procedurális formás
Excelsior megállapít
mérsékelt magatart
ról. Az első feltéve
lgyi szándékait a
sa kérdésében. Akk
ságra hozni az ann
angol jegyzéket, ho
előtt indokolhatók l
gol és francia inté
tettek lennének hely
lekedés biztonságát.
lás, tehát valószínű
radhat tétlen a fran

„Franciaország nemcsak saját határait tudja bármikor megvédeni, de szövetségeseinek is segítségére siethet“ —

Mondotta Gamelin tábornok a bucuresti Francia Házban

Gamelin tábornok, a francia vezérkar főnöke, ma délelőtt a Bucuresti Francia Házban meglátogatta a francia kolónia tagjait. Az üdvözlő beszédekre adott válaszában a vezérkar főnök többek között a következőket mondotta:

— Bizonyos, hogy Franciaország is, mint a többi európai államok komoly nehézségekkel küzdenek, de bízom abban, hogy legyűri azokat. Franciaország ma jól felkészült hadsereg fölött rendelkezik és nemcsak határait tudja bármikor megvédeni, de szövetségeseinek is segítségére siethet. Franciaország

hadserege bármikor kész teljesíteni kötelességét.

Délben Antonescu külügyminiszter látta vendégül ebédre a francia vezérkar főnökét. Az ebéd után a kormány összes tagjai és a hadsereg több magasrangú tisztje is részt vett. Gamelin tábornok ezt megelőzőleg a piperai katonai repülőtéren tett látogatást és dicsőítőleg nyilatkozott a román pilóták bátorságáról. A tábornok délután Valcovra utazott, majd Galacot és a Dunadeltát tekintette meg.

Lényegesen átszervezték a jugoszláv kormányt

A Sztójadinovics-kormány megerősödésének tekintik a kormány átszervezését

Belgrad, október 5. A Sztójadinovics-kormány igazságügy-, közmunkaügy-, bányai és erdőügyi és nemzeti nevelési miniszterei benyújtották lemondásukat. Helyükbe a következő kinevezések történtek: igazságügy: Simonovics Milán, közmunkaügy: Sztovovics, bánya- és erdőügyi miniszter: Kujunzics Bogoljub, nemzeti nevelésügy: Mazarakovics, postaügy: Vojko Csevertics, testnevelésügy: Szvetozláv Miletics. Novakovics pedig tárca nélküli miniszter lett. A lemondott miniszterek közül egyedül Sztovovics maradt

meg a kormányban, aki a nemzeti nevelési tárca helyett a közmunkaügyi tárcát vette át. A kormány többi tagjai helyükön maradtak. Az új miniszterek már letezték az esküt.

Belgrad, október 5. Politikai körökben hangsúlyozzák, hogy a kormányáttszervezés a Sztójadinovics-kabinet megerősödését jelenti, amely ilyenformán folytathatja nemzeti újjáépítő tervét. Másrésztől viszont azt állítják, hogy a kormányáttszervezés semmiféle változtatást nem hoz az ország kül- és belpolitikai életében.

Aranyér ellen Goedecke féle Anusol!

Ujabb buvárhajó-támadás egy angol cirkáló ellen tartja izgalomban Londont és Párizst

Kitérő lesz Mussolini válasza a spanyol kérdésben hozzáintézett angol-francia jegyzékre

Moszkva intervenciójára rövidesen letartóztatják Largo Caballero

London, okt. 5. Jólétesült forrásból érkező hír szerint a Földközi tengeri ellenőrzésre vonatkozó, Párizsban hozott olasz-angol-francia hármass egyezményt még a hét folyamán ratifikálják. Hasonlóképpen közlik, hogy Olaszország még a hét folyamán elküldi válaszáat a spanyol problémával kapcsolatban hozzáintézett francia-angol jegyzékre.

Mint Párizsból jelenti a Havas távirati ügynökség, az összes ma reggeli lapok hosszasan foglalkoznak a spanyol helyzetre vonatkozó francia-angol jegyzékre adandó olasz válasszal. A Petit Journal szerint az olasz válasz nem lesz egyszerű elutasítás. Azt sem szabad hinnünk, hogy világos és egyszerű elfogadás lesz. Ellenkezőleg, úgy látjuk, hogy fasiszta kormány a komplikált procedurális formások mögé fog bujni. Az Excelsior megállapítja, hogy elutasítás, vagy mérsékelt magatartás várható olasz részről. Az első feltevések kimutatják Olaszország igazi szándékait a Baleari-szigetek elfoglalása kérdésében. Akkor elég lenne nyilvánosságra hozni az annyira barátságos francia-angol jegyzéket, hogy a világ közvéleménye előtt indokolható legyenek azon erőyes angol és francia intézkedések, amelyek hivatottak lennének helyreállítani a tengeri közlekedés biztonságát. A mérsékelt magatartás, tehát valószínűbb. De mennyi ideig maradhat távol a francia és angol kormány

ilyen kockázatokkal szemben?

A L'Ordre szerint Olaszország minden valószínűség szerint igyekezik foglaltatni arra számítva, hogy Franco csapatai döntő győzelmet aratnak.

Reméli hogy párhuzamosan a palesztinai helyzet rosszabbodni fog és az angolok számára nehéz helyzet teremődik. Ezen számításokkal szemben az angol és francia kormányoknak ki kell sürgetniük a gyors és pontos választ.

Bruno Mussolini Spanyolországban

Beavatott valenciai politikai körök véleménye szerint Negrin miniszterelnök a kormány tagjainak és a hadsereg vezetőinek kívánságára minden bizonnyal kiadja az elfogatási parancsot Largo Caballero ellen, aki a madridi anarchoszindikalista csoportok élére állott. Ugynevez a hírforrás közli, hogy Caballero elejtése Moszkva befolyására történt, mert a miniszterelnök az utóbbi időben a kommunisták ellen fordult.

Ujabb buvárhajó-támadás egy angol cirkáló ellen

A Reuter távirati iroda jelenti Gibráltárból, hogy a Bazilik angol cirkáló ellen, amely a Földközi tenger nyugati medencéjében cirkál, egy ismeretlen buvárhajó támadást intézett. A buvárhajó torpedót bocsátott ki, amely azonban nem robbant fel. A Bazilik nyomban összes ágyújának tüzebehelezésével

Vajjon halhatatlan-e?

Még itt-ott megtaláljuk a „családi fogkefét“, amelyet apa, anya, gyerek használ. Csakis a háziasszony irthatja ki ezt a rossz szokást. A család minden egyes tagja számára a kiváló Chlorodont-fogpaszta mellé a saját Chlorodont-fogkefét, reggel és este rendszeres Chlorodont-fogápolás és ennek a családnak szépek, egészségesekek lesznek a fogai.

Chlorodont Fogpaszta

válaszolt, ágyútüz alá véve az ismeretlen buvárhajót.

A Reuter jelenti Valenciából, hogy a Bazilik angol cirkáló ellen elkövetett támadás miatt hét angol torpedóromboló és két angol hidroplán az ismeretlen buvárhajó keresésére indult. Az a terület, amelyen az állítólagos buvárhajó után kutatnak, száz kilométernyire fekszik Valenciától. Hír szerint az ismeretlen buvárhajó a Bazilikon kívül még két más angol torpedórombolót is megtámadott.

Londoni jelentés szerint mindeddig nem lehet tudni, hogy a Bazilik angol páncélos elmentamódása, ami a San Antonio-fok környékén ellene támadást vezetett titokzatos tengeraltjáró ellen irányult, eredménnyel járt-e.

Londonban mélyszéges felháborodást keltett az angol hadihajó megtámadása.

Mint Berlinből jelenti, a Bazilik angol hadihajó ellen intézett titokzatos támadással foglalkozva, a német sajtó azt a képtelenséget állítja, hogy a bolsevisták kalózkodásáról van szó. A Völkischer Beobachter szerint meg akarják hiúsítani a nagyhatalmak közötti spanyol kérdésben folytatott tárgyalásokat

ujabb incidensek provokálásával.

Párizsból jelenti, hogy a Bazilik elleni támadás felújította a Földközi tengeri kalózkodások szerzőire vonatkozó vitákat. Egyesek olasz, mások orosz illetőségűnek tételezik fel a tengeraltjárót. Számos megfigyelő kapcsolatot talál a tengeraltjárótámadás és a Majorca felől érkezett spanyol felkelő repülők tevékenysége között, amelyek a spanyol partokat bombázzák.

Ezen megfigyelők azon a véleményen vannak, hogy a felkelők hatalmas offenzívája küszöbön áll. A L'Oeuvre azon véleményének ad kifejezést, hogy a zendülők offenzíváját megelőzőleg az olaszok a Baleari-szigeteken levő csapatokat partaszállítják Spanyolországban.

A Le Jour a szovjeteket teszi felelőssé a támadásért. Mindenki tudja, hogy Barcelonában és Cratagenában orosz tengeraltjárók állomásoznak, — írja a fasiszta lap.

Ujabb londoni híradás szerint jólétesült angol körök azt hiszik, hogy felhagynak a Bazilik ellen támadást vezetett tengeraltjáró kutatásával. Az egész éjjel folytatott vizsgálat eredménytelennek bizonyult.

Rendkívüli ülészakra hivatja össze Roosewelt a parlamentet

a mezőgazdaság ellenőrzésére és a minimális munkabérré vonatkozó törvények megszavaztatása végett

Washington, október 5. (Rador.) Roosewelt elnök St. Paulban tartott beszédében közölte, hogy erős tevékenységbe kezd annak érdekében, hogy a mezőgazdasági termelés ellenőrzésére és a minimális munkabérré vonatkozó törvényeket megsza-

vaztassa.

Rendkívüli ülészakra hivatja össze, a jövő hónap folyamán e törvények megvitatása végett. Roosewelt elnök rámutatott arra, hogy ebben az évben nem fogják az adókat felemelni.

Nem találják a kolozsvári szőlőpásztor gyilkosát

Teljes apparátussal folyik a nyomozás a gyilkos után

Cluj, október 5. Dr. Draghiciu büntügyi igazgató irányítása mellett az egész büntügyi osztály lázas nyomozást végez a csillagdombi gyilkosság tettesének kézrekerítésére. Jelenítettük ugyanis, hogy a Kerekdombon özv. Szász Ferencné kaszálóján, mintegy félszáz méternyire az ugynevezett Róza-kutató vértócsában holtan meggyilkolva lelték meg Bartha József 37 éves szőlőpásztorát. A gyilkosságot az áldozat felesége fedezte fel, aki kisgyermekével együtt az éjszakai szemlekorútra indult férjének felkeresésére, mert a pásztor annak ellenére, hogy rövides hazatérést jelzett, reggelig sem ment haza. Az asszony, amikor megdöbbenve felfedezte férjének holttestét, sikoltozni kezdett, mire a környékeliek összaszaladtak és értesítették a rendőrséget. A nyomozás rögtön kezdetét vette, de ezideig nem tülsok pozitív nyom áll a rendőrség rendelkezésére. Azt megállapították, hogy Barthát az egyik közeli káposztásból lehetett le a gyilkos, akit minden valószínűség szerint lopáson érthettek tetten.

Erre utalnak az áldozat közelségében heverő szétdobált káposztafejek, amelyeket a gyilkos menekülése közben dobhatott el. A

golyó a hastájon furódott a pásztor testébe és gyors halált okozott. Hozzájárult a tragédia bekövetkezéséhez az a tény, hogy Barthanak szőlőpásztor létére a kérdéses alkalommal nem volt szolgálati fegyvere, csak egy vasvillája, amely nem bizonyult elegendő védelemnek a gyilkos revolverrel szemben. A közelben lakók kihallgatásából annyit állapított meg a rendőrség, hogy az éjszaka valami sípolást és lövésszerű zajt hallottak, de ezt nem tartották gyanus körülménynek, mert a pásztorok éjjelenként szoktak riasztó lövéseket leadni.

A nyomozást megnehezíti az is, hogy az utolsó napok esőzései, a lábnymokat eimosták. A rendőrség azonban mégis reméli, hogy valamiképpen sikerül mégis elfognia az elvetemült gyilkost.

MUNKÁS MOZGÓ MUSORA:

Szerdán 3, 6 és 9 órakor: I. Peer Gynt. Ibsen világhírű regénye nyomán. Fősz.: Hans Albers és Olga Tschechova. II. A vig vallás. Operett. Fősz.: Ginger Rogers, a világhírű táncfenomén. III. Journal.

zinetárné

me ILLA

mányutjára hazaérkezett.

METIKA

sejt megkezdte.

nyok kiképzése.

azul 39. I. em. Tel. 18-09.

idő alatt fizetik ki a munkát.

osa: Október 16-án 620.40

zasi munkát kiadása.

et: Október 8-án árlejítés

esteknek szükséges zab

om Igazgatósága, Bucures

gyobb mennyiségű vörösb

beszerzése.

Október 15-én a városi üze

és kazánjainak biztosítás

Október 15-én árlejítés a

konkondációs vezetőinek

ányzat 580 ezer lej.

Október 12-én, 13-án, 15-én

nyeg benzinállomás építésér

sára.

minisztérium, Bucures

stie—Ardeu—Zlatna vona

ak koncesszionálás. A vo

méter.

minisztérium, Bucures

jtés az Orsova—Bazias ub

cessziójának kiadására. Az

129.2 kilométer.

ntósága, Bucures: Október

főzött lenolaj, 200 ezer kg

kg kemő peceolaj és 500

beszerzése.

állami vasbányák: Október

és buzaliszt beszerzése.

kötség: Október 20-án coa

nyófa eladása. Kikiáltási ár

ként.

egyei ptefektura: Október

yrónk eladása. Kikiáltási ár

Október 13-án 6748 köb

eladása.

(Alba megye): Október

5534 területű erdőség fa

Kikiáltási ár 3,495.105 lej.

kötség (Maramures megye):

jtés 25 hektár területű er

nak eladására.

Az ul

ENGYEL

NATÓRIUM

r, Sir. Gojdu 3 A)

dermebb gyógyintézete.

brúlvé a város centru

szobája teraszra nyílik.

za van, ahol egész nap

nyik szakában nap- és

enni. Modernül be

nterem és szülőszoba

ban hideg és meleg folyó

ézet. Balfürdő, amely

ntalmak, székrekedések

veknél-kittünő eredmé

rotherapia: ultra rövid

en más villanykezelések

n-berendezés. Laborató

ráz mirigyek gyerekek

alkalmas és Románia

Fogyó- és hizokurák.

Fertőző betegeken kívül

vesz. Útüld- és láb

nek is igen alkalmas

ként díjazás.

rvos-választás

stulális konyhája is van.

SPORT

Szigoru büntetés vár a nagyváradai Vestulra a Barkochba—Vestul mérkőzés elmaradása miatt

A nagyváradai csapat másodszor marad távol kitűzött mérkőzésétől

Cluj, október 5. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számban csak röviden jelenthettük, hogy a Szatmárra kitűzött Barkochba—Vestul (Nagyvárad) C) liga mérkőzés a nagyváradai csapat meg nem jelenése miatt elmaradt. A nagyváradai csapat eljárása szatmári sportkörökben érthető kínos meglepetést keltett annál is inkább, mert ez már a második eset, amikor a Vestul Szatmár sportélete és a Barkochbával szemben ezt a sportéletben szokatlan eljárást alkalmazza.

Az első esetben a Vestulnak sikerült az Északi Liga „megértő” vezetőségét „jóhiszeműségéről” meggyőzni és az esetet szankciók nélkül megusznia. A Vestul újabb, hasonló eljárása azonban azt bizonyítja, hogy ez az egyesület nem méltó arra, hogy a Nemzeti Bajnokság résztvevője nevet viselje. A Vestul elmaradásával elsősorban sértést követett el Szatmár sportközönségével szemben, amely szép számban gyűlt össze a mérkőzés színhelyén, de súlyos anyagi kárt okozott a Barkochbanak, amely a kitűzött játékosok díját, a rendezési költségeket, valamint az egyéb tetemes összegre rugó apró kiadásokat fedezte. Természetesen ellenfele meg nem jelenése miatt a belépőjegyek árait vissza kellett fizetnie.

A Vestul azonban súlyos fegyelemsértést követett el a román labdarúgás szabályzata ellen is, amely a hasonló vétséget nem ismeri el. De súlyosan vétett a Vestul a sportmorál ellen is, mert egy sportoló, vagy sportalkulat minimális kötelezettsége a kitűzött mérkőzésen való megjelenése.

Sportkörökben érdeklődéssel várják a Kolozsváron székelő Északi Liga vezetőségének legközelebbi ülését, amelyen a Vestul szokatlan eljárása tárgyalásra kerül, mert általános megítélés szerint a Vestulra szigorú szankciók várnak.

Mindenesetre az Északi Ligának az eset tárgyalásával és a hozandó ítéletével módjában áll sportszerűségről és Románia labdarúgásportja tekintélyének megővése érdekében alkalmazandó erélyéről tanubizonyoságot tenni.

Hogy áll a Nemzeti Bajnokság?

Cluj, október 5. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság első osztályának küzdelme, az ötödik forduló után sem került még az erőviszonyok szerint normális mederbe. A nagy csapatok ugyan egyre jobb formában játszva nyomulnak az élre, ahol időlegesen jóval kisebb képességű együttesek foglalnak helyet, a bajnokság azonban még korántsem alakult az erőviszonyoknak megfelelőleg.

A Nemzeti Bajnokság csoportjainak állása egyébként a következő:

Első csoport	
1. U. Tricolor	4 3 1 0 11: 2 7
2. AMTE	4 3 1 0 13: 3 7
3. Kinizsi	3 4 0 1 17: 7 6
4. Victoria	3 2 1 0 8: 3 5
5. Rapid	4 2 1 1 7: 4 5
6. Jul	5 1 1 3 5:15 3
7. DUIG	5 1 1 3 4:14 3
8. Olimpia	4 1 1 2 4: 6 3
9. Phönix	5 1 0 4 6:12 2
10. NAC	4 0 1 3 7:15 1
Második csoport	
1. Gloria	5 3 2 0 12: 3 8
2. Ripensia	4 3 0 1 17:10 6
3. Venus	3 2 1 0 7: 3 5
4. ACFR	5 2 1 2 11:13 5
5. Dragos Voda	4 2 0 2 7: 5 4
6. Vulturii	4 2 0 2 5: 7 4
7. Crisana	5 2 0 3 7:10 4
8. Sportul Studentesc	3 1 0 2 6: 8 2
9. Universitatea	5 1 0 4 9:18 2
10. Juventus	4 1 0 3 5:11 2

Az Universitatea a Sportul Studentesc-vel, a Victoria az Olimpiával játszik vasárnap

Cluj, október 5. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság küzdelme során az Universitatea csapata vasárnap a bucaresti Sportul Studentesc csapattal játszik. A Victoria Szatmár vendége lesz, ahol az Olimpia lesz az ellenfele.

A vasárnapi bajnoki program és a játékezők névsora a következő:
Bucurestiben Rapid—AMTE, vezeti P. Kroner.

Nagyváradon NAC—DUIG, dr. Russu.
Szatmáron Olimpia—Victoria, Ceauranu.
Bucurestiben Juventus—Dragos Voda, Petru Vasile.
Clujon Universitatea—Sportul Studentesc, Chiclu.
Lugojon Vulturii—ACFR, dr. Morar.
A Nemzeti Bajnokság B) küzdelme vasárnap szünetel. Ez a nap ugyanis a Román Kupa mérkőzéseknek van fenntartva.

A NAC vezetősége legutóbbi ülésén, amint az várható volt, az egyesület pénzügyeit szan-

nálta és így az egyesület további működését biztosította. A vezetőség bizottságot küldött ki, amely sorra látogatja a pártoló tagokat, akiket havi 300—500 lej támogatásra fognak kérni. A NAC vezetősége reméli, hogy ezen az uton sikerül olyan összeget havonta biztosítani, amely révén az egyesület költségvetése egyensúlyban tartható.

A magyar B) válogatott romániai mérkőzései alighanem elmaradnak. Aminthogyan a Hungária mérkőzéseire sem kerülhet már a közeljövőben sor.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Ma este van az: Urilány szobát keres bemutatója

Cluj, október 5. Hosszu hetek komoly ambíciózus és kedvteli munkájának a gyümölcsét fogja learatni a színház és színészek az Urilány szobát keres nagyoperett előadásával. Az operett előkészületei annyira igénybe vettek mindenkit és annyira lekötötték a színház munkáidejét, hogy tegnap este az Urilány szobát keres főpróbája miatt nem is tartott a színház előadást. Bizonyos, hogy az az áldozatkészség, amellyel a színház ezt az operettet a közönség itélőszéke elé bocsátja, az a lelkes előkészítő munka, amelyet a színészek Gróf Lászlóval, a darab rendezőjével az élen végeztek, meghozza a maga gyümölcsét és az Urilány szobát keres döntő sikerrel fog elindulni a sorozatos előadások felé. Kellér Dezső, Rejtő Jenő és Zsigmond Pál, a szerzők, akik nem egy nagyszerű operettel tették már nevüket ismertté és nem egy operettjük kerül színpadra sok külföldi városban is páratlan sikerrel. De összes műveik közül talán éppen az Urilány szobát keres tarthat leginkább igényt a hosszú és tartós sikerre, mert már maga

a prózája is olyan tökéletes vigjáték s ez végig neveltető nagyszerű próza Zsigmond Pál zenéjével csak még tökéletesebb lett.

Az operetthez gyönyörű új díszletek készültek, a kiállításuk tehát fővárosias lesz. A szereplők ruhái külön meglepetésként fognak hatni, s az a regeteg tánc, amelyeket Tebán János tanított be, s amelyekkel az operett tele van tüzdelve, csak fokozni fogják a sikert. De maga a színház is komoly sikert remél az operettől, hiszen bizonyítja ezt az is, hogy az Urilány szobát keres egymásután öt estére van műsorra tűzve, de valószínű, hogy még azután is uralni fogja a műsort.

Az operettet — mint már fentebb megírtuk — Gróf László rendezte, Stefanidesz József vezényli s a főszerepeket Urmóssy Magda, Porti Mimi, Báza Éva, Beness Ilona, Paál Magda, Jenei János, Csóka József, Deésy Jenő, Réthelyi Ödön, Homm Pál, Csengeri Aladár, Perényi János, Nagy István, stb. alakítják.

Felvezetjük a közönséget, hogy a budapesti társasutazás jelentkezőit legkésőbb holnap, 7-én déli 12 óráig vehetünk figyelembe. Csak azok a jelentkezők vehetnek részt az utazáson, akiknek a szükséges okmányai és a teljes részvételi díja a fenti időpontig nálunk vannak. 7-iktől 10-ig már csak azok a jelentkezők jöhetnek figyelembe, akiknek egyéni utlevélük van.

„Európa” rendezés miniszteri engedély alapján

Utlevel nélkül Különvonat Budapestre, Prágába, Bécsbe

III. osztályon, számozott helyekkel.

Indulás: 1937 október hó 14-én reggel
Visszaérkezés: 1937 október hó 20-án este

Jelentkezési határidő: 1937 október 7 este 6 óra.

A közös utlevélhez szükséges okmányok: a) A certificat de nationalitate hiteles másolata; b) arcképes személyazonossági igazolvány, vagy ennek hiányában a kerületi rendőrkormányzat által igazolt fénykép, vidéken: a községi jegyző által hitelesített személyleírás; c) Katonakötelesek: lívret.

2. Valutakivétel tekintetében a Nemzeti Bank fennálló rendelkezései mérvadóak, vagyis: minden utas vihet magával 2000 lejt fémpénzben, 1000 lejt ellenértékét pengőben és 1000 lejt ellenértékét más valutában.

Részvételi díjak Clujról:

	Közös utlevéllel	Egyéni utlevéllel
Budapestre	1450	1050
Bécsbe	2900	2500
Prágába	—	2780

A részvételi díjban befoglaltatik: a vasut oda és vissza III. oszt. és a vízumok, 4 éven aluli gyermek bérhova 590 lejt, 4 éven felüliek teljes díjat fizetnek.

Jelentkezni az Uj Kelet kiadóhivatalánál Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon 18-60.

Az Ofádean csatlakozók számára a budapesti ut részvételi díja 1290 lejt.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szerda fél 9: Urilány szobát keres (Rejtő Jenő, Kulinyi Ernő és Zsigmond Pál nagyszerű híres operettje. Nagyszabású kiállításban. Rendező: Gróf László. Főszereplők: Urmóssy Magda, Porti Mimi, Báza Éva, Paál Magda, Beness Ilona, Jenei János, Csóka József, Réthelyi Ödön, Nagy István, Homm Pál, Csengeri Aladár, Perényi János, stb. Premier bérlet 5. szám.)
Szombat 9: Urilány szobát keres.

Vasárnap d. u. 3: Csárdás (51-edeszer. Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6: Delila.

Vasárnap este 9: Urilány szobát keres.

Hétfő fél 9: Egy pohár víz. (Scribe világhírű vigjátéka, amely a Művész Színházban 150 előadást ért meg. Főszereplők: Erényi Bőske, Fényes Alice, Harmath Jolán, Mészáros Béla, Nagy István, Lantos Béla, Szabados Árpád. Ragyogó, teljesen újszerű kiállításban, eredeti jelmezekkel. Rendező: Mészáros Béla. Premier bérlet 6. szám.)

Kedd fél 9: Egy pohár víz. (Rendes bérlet 6. Irodalmi bérlet 4. szám.)

Szerda fél 9: Egy pohár víz.

Csütörtök fél 9: Urilány szobát keres. (Napj bérlet 5. szám.)

Péntek fél 9: Urilány szobát keres. Zárólag az iskolák részére. Olcsó helyárak.)

URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán: A TERROR. Izgalmas kalandordráma, főszerepekben: Sálvia Sidney, Henry Fonda.

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szerda, október 6: Mártha.
Péntek, október 8: Lomjumeau postás. (Premier.)

CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Willy Forst világhírne: Burgtheater. Főszereplők: Werner Kauss, Hortense Raky, Olga Tschechova, Willy Eichberger.

SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán: Csak egyszer élünk. Megindító film, főszerepekben: Bette Davis, Edward G. Robinson, rendezte Kertész Mihály.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán: Öt világrész leghatalmasabb filmalkotása: Pearl S. Buck világhírű regényének filmváltozata: Az édes anyaföld. Főszerepekben: Paul Muni és Luise Rainer. A film hosszúságára való tekintettel az előadások pontosan 2.30, 5, 7.30 és 9.30-kor kezdődnek. Monopoli Metro Goldwin film. Előtte Fox journal.

APRÓ HIRDETÉSEK

Abraham M., Rentábilis, Kézpénz és garancia, Generátorral együtt, Kézpénz, Hűsleges, Garancia, Románul beszélő és Könyvelő jellegre levél van a kiadóban.

Vasszakmában képzett 19 éves segéd f. 6. október 15-ére tartós állást keres. Szíves megkereséseket „Szerényigényű” jellegre a kiadóba kérek.

Tanárfelölt, fizika, kémia-számtan szakos, középiskolások korrepetálását jutányos áron vállalja. Cimeket a kiadóba kérek.

Különbejárati butorozott szobát keres jól fizető állandó lakó. Cim a kiadóban.

Különbejárati elegáns butorozott szoba, fürdőszobahasználattal kiadó egy vagy két személynek, lehetőleg tisztviselőnek vagy alkalmazottnak. Str. Pop Iulian 28.

Hírdelmény. Sz. 338—1937 II. Köztudomásra adom, hogy a következő két személy házasságot akar kötni éspedig Ezechiél Schwarz nőten, kereskedő, izr., lakik: Dej, Románia, strada Coarului 4. és Mirjam (Maria) Kain hajadon, izr., lakik Kosićen. Felkérem mindazon személyeket, kiknek valamilyen törvénybe ütköző akadályról, vagy valamilyen körülményről, amely akadályozza a szabad akaratot, tudomásuk van, hogy azt nálam személyesen jelentsék. Kosićen 1937 szept. 30. Stok s. k. anyakönyvvezető (M. R.)

Üzlettel rendelkező 27 éves izr. fiatalember keres megfelelő partit hozománnyal. Csakis fényképpel ellátott levélre válaszolok. Levelet „Diszkrejt” jellegre a kiadóba.

HÍR
A VÁSÁRHELYI A ZSIDÓSÁG. Tegnap az erdélyi fiatal parlamentje, a „Vásárhelyi” amelynek lefolyását kísérette a kisebbségi fejező tárgyalásokból kitérnek, hogy a Vásárhelyi pedig nem a legmeg... Amíg nem ismerjük... és autentikus... munk foglalkozni a vonatkozásaival. De... mihelyt a szósz... alapján teljes képe... gunknak a Találko... vitáról.
Uj zsidó egyetem Bécsben. Bécsből jelségi elnöke két zsidó... utóbbi napokban egy... egyik dr. Alfred Saxl... bész, a másik dr. Robe... vegytan magántanára... rendes katedrát kapta...
— Wl. Chocholouse... tása dr. Weinberger... cluj izr. hitközség fot... Acereth napján a Ma... Weinberger Mózes fóra... kal emlékezett meg... Csehszlovák köztársas... elnökéről és a demok... Ez alkalommal észt v... leten a C. S. R. cluji... Chocholousek és helye... re mély hatást gyakor... mondott emlékbeszéd... tisztelet. Kedden, októ... lousek konzul személye... dr. Weinberger Mózes... mánya nevében is kö... gyönyörű és mély hat... tiszteletért, különöské... azt oly napon rendezt... személyesen megjelenni... Egyben kijelentette, h... szép megemlékezésről... részletes beszámolót k...

— Vészesegény, sápadt... gúlt és gyakori fejfájás... ges gyógyulást nyujt... FERROL vastáplíkor... legeredményesebb hiza... közgyarapító szer. Mi... és drogériában 100 lej e...

Royal Mozo
PAUL MUNI és LUISE RAINER
AZ ÉDES ANYAFÖLD

MUSORA:

át keres (Rejtő Je-
Zsigmond Pál nagy-
Nagyszabású kiál-
of László. Főszerep-
Porti Mimi, Báza
ness Ilona, Jenei Já-
éthy Odón, Nagy
Csengeri Aladár, Pe-
nier bérelt 5. szám.)
t keres.
ás (51-edeszer. Olcsó-

szobát keres.
iz. (Scribe világhírű
Művész Színházban
Főszereplők: Eré-
lice, Harmath Jolán,
István, Lantos Béla,
agyogó, teljesen uj-
eredeti jelmezekkel.
Béla. Premier bérelt

iz. (Rendes bérelt 6.
szám.)
viz.
szobát keres. (Napj

szobát keres.
részt. Olcsó hely-

szobát keres.
részt. Olcsó hely-

MUSORA:

Izgalmas kalandor-
en: Sávya Sidney,

MUSORA:

meau postás. (Pre-

MUSORA:

Burgtheater. Fősze-
ess, Hortense Raky,
ily Eichberger.

MUSORA:

ettünk. Megindító
Etté Davis, Edward
te Kertész Mihály.

MUSORA:

leghatalmasabb film-
Buck világhírű regé-
Az édes anyaföld.
Muni és Luise Rai-
gára való tekintettel
osan 2.30, 5, 7.30 és
Monopol Metro Gold-
journal.

MUSORA:

is, Kézpénz és garan-
t. Kézpénz, Hűségés,
zöld és Könyvelő jel-
ban.

MUSORA:

19 éves segéd f. é.
ást keres. Szíves meg-
nyúl" jellegre a kiadó-

MUSORA:

enia-számtan szakos,
lását jutányos áron
óba kérek.

MUSORA:

szobát keres jól
a kiadóban.
san butorozott szoba,

MUSORA:

kiadó egy vagy két
szíves felvételre vagy al-
Tullian 28.

MUSORA:

1937 II. Köztudomás-
kező két személy há-
edig Ezechiél Schwarz
lakik: Dej, Románia,
Mirjam (Maria) Kain
sícén. Felkérem mind-
ek valamilyen törvény-
szgy valamilyen körül-
vozza a szabad akara-
gy azt nálam szemé-
sícén 1937 szept. 30.
zető (M. R.)

MUSORA:

19 éves izr. fiatalabaz
hozományal. Csakis
re válaszóik. Levelek
adóba.

HIREK

A VÁSÁRHELYI TALÁLKOZÓ ÉS A ZSIDÓSÁG. Tegnap délután ért véget az erdélyi fiatal magyar értelmiség parlamentje, a „Vásárhelyi Találkozó”, amelynek lefolyását élénk érdeklődéssel kísérték a kisebbségi közvélemény. A befejező tárgyalásokról szóló jelentéséből kitérjük, hogy a zsidókérdés is szóba került a Vásárhelyi Találkozón, még pedig nem a legmegfelelőbb formában. Amíg nem ismerjük a tárgyalások teljes és autentikus anyagát, nem óhajtunk foglalkozni a találkozóval ezen vonatkozásúival. De visszatérünk azokra, mihielyt a szó szerinti jegyzőkönyv alapján teljes képet alkothatunk magunknak a Találkozón lefolyt zsidó vitáról.

Uj zsidó egyetemi tanárok kinevezése Bécsben. Bécsből jelentik: Ausztria szövetségi elnöke két zsidó tudóst nevezett ki az utóbbi napokban egyetemi tanárokká. Az egyik dr. Alfred Saxl, a neves ortopéd-sebész, a másik dr. Robert Willheim, az orvosi vegytan magántanára, akik most mindketten rendes katedrát kaptak a bécsi egyetemen.

Wl. Chocholousek cseh konzul látogatása dr. Weinberger Mózes főrabbinál. A cluj izr. hitközség főtemplomában Semini Acereh napján a Mazkir alkalmával dr. Weinberger Mózes főrabbi kegyeletes szavakkal emlékezett meg G. T. Masarykról, a Csehszlovák köztársaság alapítójáról, első elnökéről és a demokrácia nagy halottjáról. Ez alkalommal részt vett a gyászistentiszteleten a C. S. R. cluj-i konzulja Wladislaw Chocholousek és helyettese is. Mindkettőjükre mély hatást gyakorolt a román nyelven mondott emlékbeszéd, az egész gyászistentisztelet. Kedden, október 5-én Wl. Chocholousek konzul személyesen tiszteletét tette dr. Weinberger Mózes főrabbi úrnál és kormányának nevében is köszönetét fejezte ki a gyönyörű és mély hatást keltő gyászistentiszteletért, különösképpen kiemelve, hogy azt oly napon rendezték, melyen alkalma volt személyesen megjelenni és azon részt venni. Egyben kijelentette, hogy ezen gyönyörtien szép megemlékezésről a prágai kormánynak részletes beszámolót küldött.

Vérszegény, sápadt, étvágytalan, legyengült és gyakori fejfájásban szenvedőknek teljes gyógyulást nyújt a Dr Földes-féle FERROL vastáplikör. A leghatásosabb és legeredményesebb hízoló erősítő, vér- és izomgyarapító szer. Minden gyógyszerárban és drogáriában 100 lej egy üveg.

Royal Mozaik

PAUL MUNI és LUISE RAINER

AZ ÉDES ANYAFÖLD

Paul S. Buck
Reklám: SIDNEY FRANKLIN

Előadások kezdete: 2.30, 5, 7.30, és 9.30

A tolvajok ujságja. Varsóból jelentik: Varsó rendőrsége már régóta figyeli az alvilág által kedvelt kocsmákat, mert erős gyanuokok merültek fel, hogy az alvilág tagjai különös tolvajúságot szerkesztenek. Ez az ujság kézzel-kézzel járt az alvilág tagjai között, oly ügyesen rejtgettek azonban, hogy a detektívek eddig egyetlen példányát sem tudták megszerezni. Most azután sikerült az alvilági ujság egy példányát megkaparintani. A hetenként pontosan megjelenő ujság Életünk címen jelent meg és egy Szuhovolszka nevű rovottmúltú asszony szerkesztette. Kétezer példányban jelent meg ez a tolvajúság, főmunkatársa pedig egy ezüzlött ujságíró volt, aki a világháború előtt hivatalos orosz lapot szerkesztett Varsóban. A tolvajúság gazdag jogi rovatot szolgált olvasóinak, s mintegy kioktatta olvasóit a bíróságok előtt való viselkedésre. A kézzelrejtett példányban egyhasábos cikk jelent meg a tudományos alapon való páncélszerkevény-feltörés legújabb módszereiről. A lap információ része rengeteg cimanyagot tartalmazott: közölte azokat a címeket, ahol érdemes betöréseket és tolvajlásokat elkövetni. A „Szerkesztői üzenetek” rovatban élénk levelezés folyt a szerkesztőség és az „iustis” olvasók között.

Újból elnapolták a cotroceni katasztrófa táblai tárgyalását. Bucurestiből jelentik: Mint ismeretes, a semmitőszék a táblához utalta vissza a cotroceni baleset ügyét és ma kellett volna megtartani a tárgyalást. Néhány tanu megnevezése miatt azonban újból elnapolták a tárgyalást október 13-ra.

Lion Feuchtwanger: A hamis Nero

„A zsidó háború” és a „Római Zsidó” után Feuchtwanger új könyve: „A hamis Nero”, új megrázó szenzáció. 410 lap, 132 lej LEPAGE-nál, Cluj, Postán utánvétellel.

VICHY-ETAT

1. A csodásvényből kivont természetes só alkalikus készítése.

2. 2-3 pasztilla étkezés után meglönyöngi az emésztést.

3. Az emésztést elősegíti 2-3 tablettát egy pohár vízben feloldva.

A Román külkereskedelem aktív mérlege. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium kimutatása szerint 1937 első felében 29.833 vagon árut hoztak be Romániába 8.85 milliárd lej értékben. Az áru kivitel ugyanazon idő alatt 480.596 vagon volt 14.57 milliárd értékben. A kivitel tehát mennyiségben majdnem huszorosra, értékben pedig kétszeresére a behozatalnak.

Lezuhant egy osztrák katonai repülőgép. Bécsből jelentik: Az asperni repülőterme lezuhant egy katonai repülőgép, amelynek 4 utasa szörnyethalt.

Párizsba érkezett Milch tábornok, a német aviatika főparancsnoka. Párizsból jelentik: Milch tábornok, a német aviatika főparancsnoka ma ideérkezett és felkereste Pierre Cot légügyi minisztert.

Beszűntette a CFR a vasárnapi vikend-jegyeket. Bucurestiből jelentik: Október 1-1 kezdettel a CFR megszüntette a vasárnapi és ünnepekre szóló menettérti vikend-jegyeket.

Tűz ütött ki a kisenevi állomáson. Bucurestiből jelentik: A kisenevi állomás padlásán tűz ütött ki. Az épület fedelének nagy része leégett. A tűz okát nem tudták megállapítani.

A vallászabadságért harcoló világszövetség elnöke Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Partenie lelkes kultuszminiszteri titkár tegnap fogadta a vallászabadságért harcoló világszövetség elnökének, Nussbaumnak a látogatását, aki különösen a romániai baptisták helyzete iránt érdeklődik és a szekták működésére vonatkozó új rendeletet tanulmányozza.

A középiskolai testnevelés új inspektorja. Bucurestiből jelentik: Petre Lazar közoktatásügyi felügyelő megbízást kapott az összes középiskolák testnevelésének ellenőrzésére.

Az érettségi eredmények. Bucurestiből jelentik: A nemzeti nevelésügyi minisztérium összegezte az őszi érettségi vizsgák eredményeit. Eszerint 3573 jelölt jelentkezett érettségire, aki közül mindössze 1506 ment át, ami 42.14 százalékának felel meg. Juniusban a jelentkezőknek 52.28 százaléka ment át.

CEHOSLOVACA

Fiókja: Cluj, I. G. Duca ueca 3. szám.

az őszi és téli szezonra elsőrangú kivitelben férfi, női és gyermek ruházati cikkeket

óriási választékban hoz forgalomba, ugyanolyan árak mellett, mint a bucuresti központ.

ELEGANS ES TARTOS

Orvosi hír. Dr Emanuel Anca belgyógyász specialista, hazatérve rendeléseit újra megkezdte Str. Memorandului 27. sz. alatt (UEC palotában). Röntgen és Rectoscopiai laboratórium. Telefon 18-31.

Cáfolták, hogy Mussolini személyesen akarja betölteni a fasiszta párt titkárságát. Rómából jelentik: Jólétesült körök cáfolják azt az amerikai forrásból eredő hírt, mintha Mussolini személyesen akarná betölteni a fasiszta párt főtitkári tisztségét, amelyet jelenleg Starace lát el. Hasonlóképpen cáfolják azt a hírt, hogy az aostai herceg Abesszinia alkirályságára pályázza.

Egy orosz kormányozható léghajó rekord-teljesítménye. Moszkvából jelentik: A Tass orosz távirati iroda jelentése szerint a hárommotoros félgímerev „SSRS V. 6” elnevezésű kormányozható léghajó, amelynek térfogata 19.600 köbméter, tegnap 130 órai repülés után leszállt Moszkvában. A léghajó 5000 kilométert tett meg. A léghajó ekként megdöntötte az L. Z. 127 német hajó kategóriarekordját.

VICHY-ETAT

1. A csodásvényből kivont természetes só alkalikus készítése.

2. 2-3 pasztilla étkezés után meglönyöngi az emésztést.

3. Az emésztést elősegíti 2-3 tablettát egy pohár vízben feloldva.

A kémia nem szépség

A szépség az valami természetes, organikus valami, ami az emberhez tartozik. Mindennek dacára a természetet segíteni lehet. De nem azért, hogy az arcot kifestjük. Ez nagyon egyszerű volna. Az arcot megfelelő tápanyaggal kell ellátni, mint a tej, amiről már a régi nő is tudta, hogy az arcot fiatalítja. Az újabb idők modern kutatásai lényegesen megfelfedezték és tökéletesítették ezt a módszert. Egyik legnagyobb vívmánya ezen a téren a Milkuderm készítmények, amelyek alapanyaga az abszolút természetes tiszta tej. A Milkuderm-Hautsahne vagy a Milkuderm-Milchfett-Crem már első alkalommal való használatánál csodát művelt, csodát, amely magát a nőt is meglepi, magával ragadja.

Az „Ellenőr” Tóth Sándor politikai, kritikai és közgazdasági lapjának legújabb számát a szerkesztőknek „Magyar napok után” című cikke vezeti be. Ebben a cikkben foglalkozik a lap a magyarpartii naggyűléssel, valamint az EGE napokkal. Az „Ellenőr”-nek ez a száma is országos érdeklődésre tarthat számot. A nívósan szerkesztett lapból kiemeljük az alábbi cikkeket: Dózsa Endre: Régi jó időkben, Mikos Imre: A zokogó Ady Lajosnál, Tóth Sándor: Az ujságíró gyászfejtéje, Nyílt harc a földgáz bevezetése körül, dr Baróthy István indítványa a kisemberek érdekében, Sztalin, a vörös cár magánélete, Enekesmó a tálcával, Kendi Tibor tréfája: „Nagybányai Hirharsona”, Borsszemek, Az Erdélyi Bank hatalmas alapítókemlése, Fiatalok, akik elmentek, stb. A lap Közgazdaság rovata a megsokszorozott jólétesült, minden cikke friss és érdekes. Az „Ellenőr” kapható az egész országban, ahol ujságot árulnak, Magyarországon és az utódállamokban.

Idősebb embereknél, kiknek székletete rendellenes és fájdalmas, sokszor már napi 3-4 evőkanál természetes „Ferenc József” keserűvíz is megozza a normális béltürelést és a kielégítő anyagcserét s így jelentős megkönnyebbülést biztosít. Az orvosok ajánlják.

Bágyadt, levegt, dolgozni képtelen egyéneknek a bélmozgást reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz csakhamar megeléngíti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiűrti, a vérkeringést szabaddá teszi s a gondolkodó- és munkaképességet emeli. Az orvosok ajánlják.

Szív Elektrocardiographiáa, szív Röntgenvizsgálatra, szív Röntgen Kymographiára speciálisan berendezett a dr Jakab szanatórium, Budapest, VI, Szondy u. 102. Tel. 110-444.

Végérvényesen lemondott Izmet Inonu török miniszterelnök. Ankarából jelenti a Havas, hogy a török kormányváltozás befejezett tény, mert Izmet Inonui miniszterelnök végérvényesen lemondott. Valószínű, hogy az ujonnan megalakuló kormánynak Cselal Bayar jelenlegi nemzetgazdasági miniszter lesz az elnöke. A kormány átszervezés állítólag a külügyminiszteri tárcát is más kézbe juttatja. A török távirati iroda ezzel kapcsolatban közli: „Ami egy külföldi hírszolgálat ügynökség azon híret illeti, hogy Bayar nemzetgazdasági miniszter lenne az új török kabinet vezetője és hogy az átszervezés a külügyi tárcára is vonatkozna, a török távirati iroda felhatalmazást kapott annak leszozezésére, hogy az új kormányt Cselal Bayar nemzetgazdasági miniszter fogja megalkantani.

Ortiz — Argentina új köztársasági elnöke. Buenos Airesből jelentik: Ortiz Argentina új elnökének tekinthető, mert az elektorok közül 240 az ő híve, míg Alvear csak 128 szavazatot felelt rendelkezik.

Orvosi hír. Dr Hamburg József szemész, kórházi főorvos szabadságáról hazatért és újból rendel Calea Regele Ferdinand 34 alatt.

Idéges embelek gyomor- és bélbajánál reggelizés előtt egy félpohár természetes „Ferenc József” keserűvíz kissé felmelegítve igen kellemes házi szer, amely a székletet elrendezi, az emésztést előmozdítja és az egész anyagcserét jótékonyan befolyásolja.

PARIS 1937

„OLLA”

az egyetlen márka AMELY A FRANCIA HATÓSÁGOKTÓL A világhírlítésre meghatalmazást nyert

„OLLA”

PARISI „OLLA” GUMMI-KÖZPONT PARIS 29 RUE DES PETITES ÉCURIES

Növekedett a munkanélküliség Angliában. Londonból jelentik: Angliában szeptember 13-án a munkanélküliek száma 1,339.586-al több az augusztus 23-i jelentésben foglaltaknál. A munkakönyvek iltatói szerint az emelkedés 29.979-et tesz ki.

UJ KELET Legújabb hírek

„A győzelem azé, akinek türelme van — és Kinának van türelme” —
mondotta Csang Kaj Sek

A Népszövetség 23-as bizottsága támadó félnek nyilvánította Japánt

és megállapította, hogy az alapokmány szerint Kína
jogosult a közvetett támogatásra

A japánok borzalmas rohamai ellenére a kínai csapatok kitértanak Sanghajnál

Sanghaiból jelentik, hogy a város körüli ütközet növekvő erővel folyik. A japánok azt állítják, hogy előnyomulnak Lotien felé dacára a kínaiak ádáz ellenállásának és hogy csak néhány kilométernyire vannak Kiatingtól, amely egyik gőcpontja a kínaiak második védvonalának. Csapej környékén szintén élénk harcok dűlnak. Éjjel-nappal folyik a kézitusa, az áldozatok száma igen nagy. A japán hadihajók szintelenül bombázzák Putungot.

Mint újabban jelentik, kedden délután 1 órakor három japán repülő bombázta az Észak-pályaudvart és nagy károkat okozott. A Tiensin—Pukeu vasútvonalon a kínai csapatok ellenállnak és visszaverték a japánok támadásait. Tehcseut továbbra is tartják a kínaiak. A 8-ik kínai hadsereg egyik különítménye Shansi tartomány északi részében visszahódította Shinshian és Csongping városokat. A japánok közleménye szerint csapataik az utolsó 24 órában 500 métert nyomultak előre, 14 kilométeres hosszú fronton, Lotientől északra, ahol a kínaiak kemény ellenállást tanúsítanak.

Mint Tokióból jelentik, a sanghai front déli részében, Liushia-Hang község irányában nagyobb kínai csapatösszevonásokat észközölnek. Jólétesült körök szerint az erősítések után akarják elhárítani a kínai csapatok körülkerítését.

Egyébként a Kinában harcoló japán csapatok meghatalmazottja egyetért azzal a hírrel, hogy a Liuhang-Lotein-sávon, 20 kilométernyire északra Sanghaitól folyó harcok igen elkeseredettek és hogy a veszteség nagy mindkét részről. Az itten harcoló japán erők jelentékenyek és tüzeresség, valamint lovasság támogatja őket. Az elesett japán katonák között van Matsumoto, a japán válogatott baseball-csapat egyik legjobb játékosa és Shimaha, egyik legnagyobb japán színész.

A Reuter szerint Macaco helyiséggel szemben a japán hadihajóknak sikerült többszáz kézipuskás katonát partratenni, három kis szigeten. Ez az első eset, hogy Dél-Kinában is partraszállnak japán katonák.

Japán felkészül a szovjetekkel megvívandó háborúra

Mint Londonból jelentik, külföldi tudósítók értesülése szerint Japán készül az orosz-japán háború eshetőségeire és minden vonalon lázasan erősíti Mandzsukuo. Ez a készülődés felelet arra az orosz intézkedésre, mely a keleti haderők főparancsnoksági székhelyét számítva egy esetleges konfliktusra, Irkutzkba helyezte át. Mandzsukuo egész határvidékén földmunka folyik és amint a Daily Telegraph and Morning Post munkatársa közli, száz tonna száma érkezik a cement és a vas-traverzanyag Hsinkingbe, ahonnan azonnal szétosztják és továbbítják a határokról. Tokió — ugyanennek a lapnak véleménye szerint — a Kinába szállított csapatok egy részét is visszatartja, még pedig az ugynevezett elsőrendű erőket, hogy váratlan meglepetés ne érje. Csapatnövelés szempontjából elrendelte egész Mandzsukuo területére az általános mozgósítást és az ifjabb korosztályok azonnali katonai kiképzését.

A japán készülődéssel szemben a szovjet erők sem tétlenek — írja a Temps. — Az egész keleti hadsereg állandó mozgás-

ban van, csapateltolások folynak és a közép-orosz haderők egy része máris keletre indult. A szovjet légitöltés is rendkívül megerősítették és így azok az aggodalmak melyek komoly és nagyjelentőségű eseményeket sejtetnek, minden vonalon teljes mértékben jogosultak.

Csang Kaj Sek újabb nyilatkozata

Sanghaiból jelentik, hogy Csang-Kaj-Sek marsall a Havas távirati ügynökség sanghai tudósítójának adott nyilatkozatában kijelentette, hogy Kína a Népszövetség elveinek alapján áll, tehát reménykedve várja a japánellenes gazdasági szankciók életbeléptetését. A marsall hozzátet-

te még, hogy öt évi idegen uralom után Kinában és Mandzsuria északi részében nem szüntek meg a felkelések, különösen azokon a pontokon, ahol a katonai helyőrség nem elég erős a lakosság elnyomására. Azon a napon, midőn megszűnt az idegen uralom, az elfoglalt területek maradéktalanul és minden különösebb befolyás nélkül visszakérülnek Kinához, anélkül, hogy nyomot hagyott volna rajtuk az elmúlt öt esztendő politikai elnyomatlása. A győzelem azé, akinek több türelme van és Kinának van türelme.

Sanghai, október 5. A november 11-re összehívott kínai nemzetgyűlést, amelynek az új alkotmányt kellett volna megszavaznia, később kijelölendő időpontra

elhalasztották a japán-kínai háború miatt.

Japán Berlinben vásárol hadianyagot

Mint Genfből jelentik, a távolkeleti konfliktus ügyében kiküldött népszövetségi 23-as bizottság által kijelölt bizottság tegnap este ülést tartott, amelyen az angol delegáció javaslatot terjesztett elő. A javaslat megállapítja, hogy Kína egy részét előzönlítették a japánok, a kínai hajózást megakadályozták és a nyílt kínai városokat bombázzák. A kínai megbízott kérte annak megállapítását is, hogy a japán invázió megtörtént, tehát Kína legalább közvetett segílyre tarthat igényt az alapokmány 18-ik szakasza értelmében. Az albizottság ma nyújtja át jelentését a 23-as bizottságnak.

Mint újabban jelentik, a 23-as bizottság megegyezett a határozati javaslat szövegében, amely anélkül, hogy a „támadás” kitételeit tartalmazná, megállapítja Kinának a japánok által való előzönlítését és elfoglalását, valamint a kínai hajózást újra gőrdített akadályokat is. Megállapítja továbbá a nyílt kínai városoknak a japán repülőik által való bombázása tényét.

Egyébként Genfben olyan hírek járnak, hogy a japánok Berlinben 40 millió svájci frank értékben hadianyagot akarnak vásárolni. Ez az összeg egy év alatt lenne fizetendő. A tárgyalások kedvező mederben haladnak.

Szeuzsám, október 5. Kedden éjjelkor megszűnt Palesztinában a sajtócenzúra. Az angol kormány ugyanakkor rendeletet adott ki, hogy arra a területre, amelyen keresztüli van lefektetve a moszuli petróleumvezeték, csak olyan személyek léphetnek, akik ott laknak, vagy speciális engedélyt kapnak.

Meghalt Balassan Mihály Kolozvári táblabíró

Az impériumváltozáskor Kolozváron működött táblabírák közül már alig néhány van életben. Ennek az értékes gárdának egy tagja hagyta el ma az élők sorát. Balassan Mihály táblabíró halála őszinte részvétet kellett a kolozvári jogásztársadalomban. Balassan az impériumváltozás után a táblai főügyész nehez és felelősségteljes posztjára került, majd pedig táblai ítélőbírói beosztást kapott. Köztudomású volt, hogy a vezetése alatt működő tanács léteit mindig a jogászai pontosság és a megérett emberiség jellemezte. Epp ezért a jogászkörökön túl is ismert volt a nagyfelkészültségű bíró és melegsívű ember neve. Hosszas szenvedés után tegnap következett be a halála. Temetése ma délután 3 órakor lesz a köztemető halottasházából. Balassan táblabíró halála előkelő és kiterjedt rokonsegítést bitorított gyászba.

A Wagon Lits-nél történt gyilkosság koronatanújának drámai vallomása

Bucuresti, október 5. (Az Uj Kelet tud.) A Wagons Lits-nél elkövetett gyilkosság ügyében ma folytatták az esküdtszéki tárgyalást. Kihallgatták Lisette Musi asszonyt, akiért a dráma történt. Az elnök azon felszólítására, hogy beszéljen Liveanuval való kapcsolatairól, néma maradt és percekig nem hagyta el a szót az ajkát. Néhány érthetetlen szót suttog később, majd ajátlan összeesik. Az elnök felfüggesztette a tárgyalást. Az asszonyt kivitték a tanácssteremből a folyosóra, ahol kitört belőle a sírás. A tárgyalás újramegnyitása után halk hangon elmondotta, hogyan találkozott rendszeresen Liveanuuval. Liveanu butorozott szobát vett ki, ahol találkozott. Az asszony el akart válni férjétől, hogy azután Liveanuuhoz mehessen feleségül. Egy napon Musi közölte vele, hogy kiutazik vidékre, két napra rá olvastta a tragédia hírért az újságokban.

FRATERNITAS Könyv és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 18-60.

CENZURAT

Capitol Mozgó

Ma premier!
Életünk legszebb élménye!

CHARLES BOYER

világfilmje.

Frank Borzage rendezésében

A történelmet éjszaka írják...

Műsor előtt: Uj világhírő.

Műsor előtt: Uj világhírő.

Gettópadok a varsói egyetemen

Varsó, október 5. Az egyetem megnyitása alkalmából a rektorátus közölte, hogy külön padokat jelölt ki a zsidó szervezetekbe beiratkozott zsidó és külön padokat a lengyel

egyesületekbe beiratkozott katolikus diákok részére. A többi padokat azoknak a számára tartják fenn, akik egy egyesületnek sem a tagjai.

Mozgolódnak az arab terroristák

Transzjordániában felrobbantották a mosuli csöveket

Jeruzsálem, október 5. A fővárosban nyugalom uralkodik, de bizonyos jelek arra mutatnak, hogy az arabok újabb kilengésekre készülődnek. A Jaffa és Jeruzsálem közötti utvonalon elvágták a telefondrótokat. A helyszínre kiküldött javító munkásokat fegyveres arabok támadták meg.

Berlini jelentés szerint Transzjordániában merényletet követtek el a mosuli pet-

róleumvezeték ellen. A merénylet ugyanolyan körülmények között történt, mint a tavalyi zavargások során elkövetett rongálások. A merénylők több helyen dinamittal felrobbantották a csöveket és elvágták a telefondrótokat, úgy, hogy nem lehetett idejében a helyszínre hívni a közelben állomásozó csapatokat. A merénylők ezután a sivatagba menekültek.

Héber szótárak

Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár

az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000 cumszóval díszes kötésben 300 lej, fűzve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár

moderne magyar-ujhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az

Uj Kelet kiadóhivatalában

Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Taxa postala
plătite in num.
No. 224713, 929.

10. Telefon: 18-60. Elő
Havonta 110, negyedé
évre 600, egészévre 12
földre: Havonta 2,
félévre 12, egészévre 24
detések díjazás szer
KELET" a transilvan
zsidóság egyetlen polt
ja. Cikkjeink utánnyom
forrás megjelölésével e

A kisebbségi

A nagyváradi „Magyar
köcsön ennek a vezetői
István, a szobanforgó,
Jozsvári székesztője, ir
cikket a Pop Valer-tele
a kisebbségekről. A c
szavakkal keüligeti a t
röviden és világosan kv
A-ról van szó, hogy
kisebbség humanista jé
megengedte, hogy nemz
bepolitikai sulyát állan
(ugy kell érteni zsidó)
is, holott magyar ipar
nagytoke nincs. Az ideg
az Ugir — nem is szá
miniszterrel. Eppen ezé
ha végrehajtható a mu
sa, a magyárok száma
arányzómat kell követ
rion a „kisebbségi” faz
kat, ugy nekik kevés e
Néhány megjegyzést
hez a cikkhez, amely ug
husosfajzékbl a zsidók
rosabb palatokat és a
esant ma'ad. Holott az
dok, magyárok egyfo
nak maholnap.

Tudjuk, hogy a nag
táitakozik a munkavéde
az Ugir nem zsidó inté
a cikkíró véli, mégha a
mu zsidó gyáros az Ug
szervezetének elnöke r
ros tagja van, ki vár
segi se'áimék ügyében
ben pedig általában a
kább tö'önek saját, a
sobbsegi vagy ha zsidók
Ami pedig a cikknek
illeti, hogy „az ugynev
da'ítás csak abban a fo
a magyárokot megköv
ségi érdekelé't a sikkas
azonban eddig éftélt
korolt”, engedettsek n
Balogh Arthurnak, a n
p'ominens vezetőnek a
ról szóló b'osurájából
jezetek, amely a zsidók
zsidósek lét'fejvételére
'ól szól:

„A kisebbségi szefzők
Fja Balogh Arthu' —
annak az emlecfatnak
renciánál működő hét z
sága 1919 május 10-én
'enciához. Ebben az if
dok, hanem az összes
követelték a kisebbség
igen nagy hatással vol
nökre és ennek tulajdon
Wilson olyan szívesen
hogy az illető államok
seket elfogadják.

A zsidók bizottsága
vezetnek hatása a kis
késébevonhatatlannal
esetben a kisebbségi sze
veszik annak a te'veze
a zsidók bizottsága ké
A kisebbségvédelem
frontján ebben a szél
kisebbség, amely soha
falatot az ugynevezett

„A kisebbségi szefzők
Fja Balogh Arthu' —
annak az emlecfatnak
renciánál működő hét z
sága 1919 május 10-én
'enciához. Ebben az if
dok, hanem az összes
követelték a kisebbség
igen nagy hatással vol
nökre és ennek tulajdon
Wilson olyan szívesen
hogy az illető államok
seket elfogadják.

A zsidók bizottsága
vezetnek hatása a kis
késébevonhatatlannal
esetben a kisebbségi sze
veszik annak a te'veze
a zsidók bizottsága ké
A kisebbségvédelem
frontján ebben a szél
kisebbség, amely soha
falatot az ugynevezett

„A kisebbségi szefzők
Fja Balogh Arthu' —
annak az emlecfatnak
renciánál működő hét z
sága 1919 május 10-én
'enciához. Ebben az if
dok, hanem az összes
követelték a kisebbség
igen nagy hatással vol
nökre és ennek tulajdon
Wilson olyan szívesen
hogy az illető államok
seket elfogadják.

A zsidók bizottsága
vezetnek hatása a kis
késébevonhatatlannal
esetben a kisebbségi sze
veszik annak a te'veze
a zsidók bizottsága ké
A kisebbségvédelem
frontján ebben a szél
kisebbség, amely soha
falatot az ugynevezett

„A kisebbségi szefzők
Fja Balogh Arthu' —
annak az emlecfatnak
renciánál működő hét z
sága 1919 május 10-én
'enciához. Ebben az if
dok, hanem az összes
követelték a kisebbség
igen nagy hatással vol
nökre és ennek tulajdon
Wilson olyan szívesen
hogy az illető államok
seket elfogadják.

A zsidók bizottsága
vezetnek hatása a kis
késébevonhatatlannal
esetben a kisebbségi sze
veszik annak a te'veze
a zsidók bizottsága ké
A kisebbségvédelem
frontján ebben a szél
kisebbség, amely soha
falatot az ugynevezett

„A kisebbségi szefzők
Fja Balogh Arthu' —
annak az emlecfatnak
renciánál működő hét z
sága 1919 május 10-én
'enciához. Ebben az if
dok, hanem az összes
követelték a kisebbség
igen nagy hatással vol
nökre és ennek tulajdon
Wilson olyan szívesen
hogy az illető államok
seket elfogadják.

A Davor című hébe
betiltották.